

7327

VII U

Y KRAJOWE

dla Królestw

Galicyi i Lodomeryi

z W. Ks. Krakowskiem.

N. IV.

S T A T U T

król. stoł. miasta

L W O W A

Ustawą z dnia 14. października 1870. nadany.

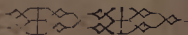
Dodane są :

Ustawa o przynależności do gminy

Paragrafy i ustępy z innych ustaw w Ordynacyi wyborczej powołane.

Rejestr abecadłowy.

Cena 60 ct. w. a.

L W Ó W.

Nakładem Karola Wilda.

1871.

KAROLA WILDA

Wypożyczalnia nót muzycznych

we Lwowie, w rynku, przy ulicy dominikańskiej.

Nowe nader korzystne warunki abonamentu.

A. Abonament z premią.

1. Opłacający za trzy miesiące z góry 4 złr. 50 ct. w. a. nabywają prawa nie tylko do wyboru i wymiany dwa razy na tydzień nót w cenie sklepowej 6 złr. w. a., ale nadto po upływie trzeciego miesiąca *na własność bezpłatnie nót albo rycin za 3 zł. w. a.* w cenie sklepowej, według własnego wyboru z obfitych zasobów księgarni.
2. Opłata za abonament premiowy półrocznie z góry 8 złr. daje prawo do wyboru na własność za 5 złr.
3. Opłata całoroczna z góry 15 złr. daje prawo do wyboru na własność za 10 złr. w. a.

Kaucyi składa się 2 złr. w. a.

STATUT

król. stoł. miasta

LWOWA

Ustawą z dnia 14. października 1870 nadany.

Dodane są:

Ustawa o przynależności do gminy.

Paragrafy i ustępy z innych ustaw w Ordynacji
wyborczej powołane.

Rejestr abecadłowy.

Cena 60 ct. w. a.

WE LWOWIE.

Nakładem Karola Wilda.

1871.

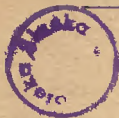
7327
VII

Bz 6130

Spis rzeczy.

	stronica.
Ustawa nadająca statut	1—2
Statut miasta Lwowa	3—48
Ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa . . .	49—64
Ustawa o przynależności	65—78
Paragrafy z Ustawy przemysłowej w Ustawie o przy- należności powołane	78—79
Paragrafy z Ustawy karnej w Ord. wyb. powołane	80—86
Paragrafy z Noweli karnej w Ord. wyb. powołane	87—94
Objaśnienia skrótów	95—96
Rejestr abecadłowy	97—110

A 9081

51

Ustawa z d. 14. października 1870 r.

nadająca statut miejski królewskiemu stołecznemu
miastu Lwowu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa
Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Kra-
rowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Królewskiemu stołecznemu miastu Lwowu
nadaje załączony statut miejski.

Art. II.

Postanowienia tego statutu o składzie, o wy-
borze i urzędzeniu Rady miejskiej wejdą w wy-
konanie zaraz po jego ogłoszeniu.

Art. III.

Skoro Rada miejska się ukonstytuuje, statut
ten stanie się w całości obowiązującym.

Art. IV.

Równocześnie z działalnością tego statutu
tracą moc obowiązującą dotychczasowe rozporzą-

dzenia i przepisy, dotyczące urządzenia gminnego miasta Lwowa.

Art. V.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

(L. S.) Franciszek Józef m. p.
Taaiffe m. p.

(Ogłoszono w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych cz. XXII. nr. 79, z r. 1870.)

S t a t u t

królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

A.

U s t a w a   g m i n n a .

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Obręb gminy.

Obręb gminy miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane realności.

§. 2.

Zmiana granic.

Do zmiany granic miasta potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej Władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

§. 3.

Członkowie gminy i obcy.

Członkami gminy są:

- a) osoby, mające w gminie miasta Lwowa prawo przynależności (przynależni do gminy);
- b) uczestnicy, tj. osoby, nie mające w tej gminie prawa przynależności,
jeżeli w obrębie tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub
jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego, samoistnie wykonywanego,
albo od dochodu, bezpośredni podatek w gminie miasta Lwowa opłacają.

Pod temi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§. 4.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. grudnia 1863 r. (Dz. p. P. nr. 105).*)

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę nie przewyższającą sumy 30 złr. w. a.

§. 5.

Obywatele miejscy.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

---

*) Ustawę o przynależności obacz przy końcu.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Od tej uchwały nie ma dalszego odwołania się.

Obywatelstwo miejskie nadawane być może tylko osobom płci męskiej, przynależnym do gminy miasta Lwowa, które

- a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;
- b) prowadzą życie nienaganne;
- c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 6.

Opłata za nadanie obywatelstwa.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taxę w ilości, jaką Rada miejska od czasu do czasu oznaczy, i dopiero po zapłaceniu tej taxy może używać praw, przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taxy.

§. 7.

Przyrzeczenie.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności Prezydenta miasta i Delegatów Rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy, o ile w jego możliwości popierać będzie.

§. 8.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

- a) z utratą przynależności do gminy miasta Lwowa;
- b) przez wyraźne zrzeczenie się;
- c) jeżeli w skutek kondemnaty sądu karnego traci prawo wybierania (§ 3. ordyn. wyb.);
- d) jeżeli w skutek czynu popełnionego z chęci zysku w drodze postępowania dyscyplinarnego usunięty został z urzędu lub ze służby publicznej.

Niezdolność do odzyskania na powrót prawa obywatelstwa ustaje w wypadku c) z odzyskaniem prawa wybierania, w wypadku zaś d) po upływie czasu w §. 11. ustęp d) ordynacji wyborczej określonego (tj. po upływie 3 lat od chwili usunięcia).

§. 9.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

- a) jeżeli przekonany jest o czyn popełniony z umysłu na szkodę gminy;
- b) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w §. 8. lit. c) i d) i w tym paragrafie wskazanych, dotyczą tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austriackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może

gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i przynależności do innej gminy, nadawać obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatelstwa miejskiego, ale nie wkłada żadnych obowiązków, i nie wpływa na zmianę przynależności do gminy.

Obywatelstwo honorowe utracą się w wypadkach w §. 8. lit. b), c) i d), w §. 9. lit. a) wskazanych.

§. 11.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo :

- a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności, znajdującej się w obrębie gminy;
- b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom (tj. przynależnym i uczestnikom) gminy służy prawo :

wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy według postanowień niniejszego statutu.

Przynależni do gminy mają nadto

- a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;
- b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy, prawo do wsparcia z funduszy gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa, przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyi i urzędów, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

- a) stosować się do rozporządzeń, wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysługuje;
- b) przykładać się do ciężarów gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Oprócz obowiązków w §. 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Lwowa szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołany będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się ze swej przynależności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż potrzebne kroki ku wykazaniu swej przynależności poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obřębie, jak długo wraz z rodziną

życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej Władzy krajowej.

Rządowa Władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Spisy członków gminy.

Gmina prowadzi dokładne spisy członków gminy, których przejrzenie każdemu dozwolone.

§. 18.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza ani prywatnych stosunków prawnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez Magistrat i inne urzędy miejskie.

Na czele Rady miejskiej, Magistratu i innych urzędów miejskich stoi Prezydent miasta.

§. 20.

Skład i wybór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się ze stu członków (Radnych miejskich).

Członków Rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacja wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 21.

Wybór Prezydenta, Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

Prezydenta, pierwszego Wice-Prezydenta i Delegatów wybiera Rada miejska z grona swojego.

Przy wyborze Delegatów miejskich oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić 20 członków.

Bliższe postanowienia o wyborze Prezydenta, Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich zawiera ordynacja wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 22.

Przyjęcie wyboru.

Kto w ciągu dni trzech po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważanym będzie za przyjmującego wybór.

§. 23.

Peryod wyborczy.

Radni miejscy, Prezydent i pierwszy Wice-Prezydent obierani będą na lat trzy. Wszakże po upływie tego czasu pozostają oni w urzędzie aż do ukonstytuowania się nowej Reprezentacji gminnej

Delegatów miejskich obiera Rada na rok jeden.

Ustępujący członkowie Rady mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

Prezydent i pierwszy Wice-Prezydent obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, Delegaci miejscy od dnia ich wyboru.

Członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcją.

§. 24.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu peryodu wyborczego posady Prezydenta lub pierwszego Wice-Prezydenta winna Rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego na czas jeszcze pozostały.

Gdyby przed końcem peryodu wyborczego ubyło 20 Radnych, wtedy dla uzupełnienia Rady rozporządzi się na podstawie ostatniej listy wyborczej, według postanowień ordynacyi wyborczej, nowy wybór na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

§. 25.

Zatwierdzenie i przysięga Prezydenta.

Wybór Prezydenta wymaga zatwierdzenia cesarskiego.

Skoro zatwierdzenie nastąpi, Prezydent w obecności Rady miejskiej i radnego ciała Magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy Wice-Prezydent składa taką samą przysięgę do rąk Prezydenta na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 26.

P ł a c a.

Członkowie Rady miejskiej, licząc w to także pierwszego Wice-Prezydenta, urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy poza jej obreębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta Prezydenta ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Prezydentowi, który przez lat 12 nieprzerwanie urząd Prezydenta piastował, może Rada miejska, po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy Wice-Prezydent lub Delegat miejski przez czas dłuższy zastępował Prezydenta, Rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 27.

Prezydent i pierwszy Wice-Prezydent muszą mieć we Lwowie stałe zamieszkanie.

§. 28.

Ustąpienie z posady.

Prezydent i pierwszy Wice-Prezydent, jakoteż Delegaci nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swojego.

Prezydent, pierwszy Wice-Prezydent i Delegat, niemniej Radny miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie; wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Pierwszy Wice-Prezydent i Delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takim suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

Radnych, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział pierwszy.

§. 29.

O zakresie działania gminy w ogólności.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny, i
- b) poruczony.

§. 30.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, tj. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy, i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności;

- a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;
- b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;
- c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;
- d) policya polowa;
- e) policya żywności, tudzież nadzór nad targami, nad miarami i wagami;
- f) policya zdrowia;
- g) policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;
- h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;
- i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;
- k) policya ogniowa, policya budownictwa, tudzież utrzymywanie porządku budowniczego, i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;
- l) ustawami oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, tudzież staranie o szkoły specjalne i fachowe, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

- m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;
- n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji (§. 65.).

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policji miejscowej w gminie w drodze ustawy przekazane być osobnym organom rządowym.

§. 31.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, tj. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Według tych ustaw załatwia gmina w swym obřębie wszystkie sprawy, należące do zakresu działania politycznej władzy powiatowej, i utrzymuje tym celem potrzebne urządzenia i zakłady.

§. 32.

Językiem urzędowym jest język polski.

Na ruskie podania odpowiada się w języku ruskim.

Rozdział drugi.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 33.

Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysługuje.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i uchwała sposób ich wykonania.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 34.

Rada miejska uchwała i orzeka we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności uchwała i orzeka Rada miejska w tych sprawach administracyjnych, które jej decyzji zastrzeżone są w niniejszym statucie, tudzież w tych, które sama swojej decyzji zastrzeże, lub które w drodze odwołania przedłożone jej będą.

§. 35.

Sprawy zastrzeżone decyzji Rady miejskiej.

Do spraw zastrzeżonych decyzji Rady miejskiej należą:

- a) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy;
- b) nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za nieruchomość, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach w tym ustępie b) określonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków całej Rady miejskiej.

Nadto potrzeba zatwierdzenia Wydziału krajowego do ważności uchwały, przyzwala-

jącej na zbywanie nieruchomości, lub praw za nieruchomość uważanych, jeżeli wartość tej nieruchomości lub takiego prawa przenosi kwotą 10.000 złr. — tudzież uchwały, przyzwalającej zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczoną być mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczoną;

- c) lokowanie kapitałów;
- d) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod b) wskazany;

- e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsięwzięcia, nakładem gminy wykonać się mające;
- f) zaprowadzanie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących;
- g) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
- h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;
- i) zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od takowego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;
- k) uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

- l) przyzwalanie na wydatki, budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcją Rady miejskiej Prezydentowi lub Magistratowi poruczone nie będzie; tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane;
  - m) rozpoznawanie i załatwianie rachunków rocznych;
  - n) umarzanie należitości wątpliwych, lub takich, które ściągnięte być nie mogą, niemniej darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych;
  - o) organizacja urzędów miejskich (Magistratu) oznaczenie liczby urzędników i służb miejskich, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i służb miejskich, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków (§§. 54. i 72.);
  - p) oznaczenie płac, pensyi i innych emolumentów dla urzędników i służb miejskich, dla ich wdów i sierót;
  - r) mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędników i służb miejskich, udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, według istniejących przepisów, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.
- Mianowanie niższych urzędników i służb może jednakże Rada miejska poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;
- s) udzielanie zaliczek na płace, i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, oznacze-

nie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla innych osób używanych w służbie gminy;

- t) opuszczanie zaliczek na płacę, danych urzędnikom lub sługom miejskim;
- u) udzielanie urlopów Prezydentowi i Wice-Prezydentowi; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom miejskim na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 36.

Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, może Rada w granicach istniejących ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej, i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 20 dni. (§. 67.)

Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urzędzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

§. 37.

Zaopatrywanie ubogich.

Rada czuwa nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki, i oznaczy sposób ich użycia.

§. 38.

Udzielanie zdania.

Rada miejska ma na żądanie politycznej Władzy krajowej lub Wydziału krajowego udzielać swojego zdania.

§. 39.

Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach własnego zakresu działania, zaniezione do niej przeciw rozporządzeniom Prezydenta Magistratu i innych organów gminy.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna Władza krajowa rozstrzyga, stanowi §. 109.

§. 40.

Wykonywanie kontroli.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw.

Ona kontroluje czynności Magistratu i innych urzędów miejskich w sprawach własnego jak i poruczonego zakresu działania.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działanie tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach własnego zakresu działania zastrzegać sobie decyzję.

Rada miejska zarządza skontrolowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 41.

Zakłady gminne.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, zostających pod zarządem gminy, ma Rada

miejska taki sam zakres działania, jak w sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 42.

Inne sprawy należne do zakresu działania Rady miejskiej.

Do zakresu działania Rady miejskiej należą jeszcze sprawy następujące:

- a) wybór Prezydenta miasta i pierwszego Wice-Prezydenta;
- b) nadawanie prawa przynależności do gminy; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa (§. 9.); ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej (§§. 4. i 6.) ;
- c) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców ;
- d) wykonanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jakoteż innych miejsc fundacyjnych ;
- e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą oznaczonych ;
- f) wybór mężów zaufania do jednania stron (§. 30. m.);
- g) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego, lub zmiany granic miasta. (§. 2.)

Taka jednak uchwała, aby była ważną, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach. Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

§. 43.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy, swojej decyzji zastrzeżone, na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć załatwianie niektórych spraw swoim sekcjom (wydziałom), lub szczegółowym przez Radę mianowanym komisjom, lub też Prezydentowi albo Magistratowi.

§. 44.

Zwoływanie Rady.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie Prezydenta miasta lub jego Zastępcy.

Na pisemne żądanie czterech Radnych winien Prezydent zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 45.

Komplet do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej czterdziestu Radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

O komplecie Rady, potrzebnym do wyboru Prezydenta, stanowi ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 46.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecny przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 47.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy Prezydent miasta, a w razie przeszkody jego Zastępca.

Posiedzenie bez takiego przewodnictwa odbyte jest nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§. 48.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość głosów obecnych na posiedzeniu jej członków, o ile statut mniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.
upada.

W razie równości głosów wniosek

Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jednak jest Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Przy wyborach i w sprawach, dotyczących się osobistości, głosowanie musi być tajne.

§. 49.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia Rady miejskiej odbywają się publicznie.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej dziesięciu Radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie tajne.

Posiedzenia, na których przedmiotem obrad są budżet lub rachunki gminy, muszą w każdym razie odbywać się publicznie.

Gdyby publiczność zachowaniem się swoim obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności z miejsca posiedzeń.

§. 50.

Protokół posiedzeń.

Z posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni, podpisują.

Protokół ten zachowuje się w archiwum miejskiem.

§. 51.

Regulamin.

Rada ma prawo w granicach ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów miejskich

Rozdział trzeci.

O zakresie działania Prezydenta miasta.

§. 52.

Prezydent miasta jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

§. 53.

Władza Prezydenta i jego Zastępcy w ogólności.

Prezydent jest przełożonym Magistratu i urzędów miejskich, kieruje ich czynnościami i nadzoruje takowe.

W razie przeszkody zastępuje Prezydenta pierwszy Wice-Prezydent, a tego jeden z miejskich Delegatów którego Rada przeznaczy.

§. 54.

Władza dyscyplinarna.

Prezydentowi podlegają urzędnicy i słudzy miejscy; on sprawuje władzę dyscyplinarną nad nimi.

W wykonywaniu tej władzy mocen jest Prezydent zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzji.

§. 55.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Prezydent reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje Prezydent i trzech członków Rady miejskiej.

§. 56.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Prezydent przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie Rady.

Uchwały Rady miejskiej, powzięte zgodnie z ustawami, winien Prezydent wykonać w sposób przez nią wskazany.

Jeżeli jednak Prezydent mniema, że powzięta przez Radę uchwała jest w sprzeczności z ustawami, wtedy jest obowiązany wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, Prezydent przedstawi rzecz niezwłocznie, a najdalej w przeciągu dni ośmiu, naczelnej politycznej Władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i Radę miejską na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi. Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej Władzy krajowej wydać to rozstrzygnięcie ile możności jak najspieszniej, i równocześnie zawiadomić o niem Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy

Prezydent mocen jest także zawieszać i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzji uchwały sekcji (wydziału) Rady, komisji szczegółowych (§. 43.), jeżeli takowe uchwałom Rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcji przez Radę miejską wydanej nie wymaga obrad kolegialnych, może Prezydent samodzielnie decydować.

§. 57.

Skontrowanie kas.

Prezydent winien zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich, pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszków, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby winien on zarządzić likwidację tych kas.

§. 58.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Prezydent jest obowiązany zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne. (§. 66.)

W nagłych wypadkach nieszczęścia, np. przy pożarach lub powodziach itp., ma Prezydent prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak np. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, Prezydent winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną Władzę krajową.

§. 59.

Zagrażanie karami

Prezydent ma wyjątkowo prawo zagrożenia karą pieniężną do 10 złr., lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 48 godzin, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, nie dopuszczającego zwłoki. (§. 67.)

§. 60.

Poruczony zakres działania.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy załatwia Prezydent w sposób

ustawami przepisany, lub przez Władze wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, Prezydent winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągnięta, może Prezydent działać według własnego zdania; winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od Rady zatwierdzenie tego co zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 61.

Przeszkody do urzędowania.

Prezydent lub jego Zastępca, tudzież urzędnik miejski nie może brać udziału w załatwieniu sprawy, dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 62.

Odpowiedzialność.

Prezydent odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiej, a za czynności w poruczonym zakresie działania także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności Prezydenta pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej innych członków Magistratu i urzędów miejskich za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności, przez Prezydenta im przekazyanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzących z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Rozdział czwarty.

O zakresie działania Magistratu i innych urzędów miejskich.

§. 63.

W ogólności.

Magistrat składa się z Prezydenta, pierwszego i drugiego Wice-Prezydenta, Delegatów miejskich, z Radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

Prezydent, pierwszy Wice-Prezydent i Delegaci miejscy, wchodząc w skład Magistratu, nie przestają być członkami Rady miejskiej.

Pod kierownictwem Prezydenta zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszków, i załatwia czynności bieżące w sprawach jemu przekazanych.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest Magistrat pod przewodnictwem Prezydenta pierwszą instancją w obrębie miasta.

Kollegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy Prezydent lub jego Zastępca.

Bez przewodnictwa Prezydenta lub jego Zastępcy Magistrat ważnej uchwały powziąć nie może.

§. 64.

Zarząd majątku.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przy czem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których przyzwolenie jej jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, winien Magistrat uzyskać przyzwolenia Rady miejskiej.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje gminne zakłady, własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

§. 65.

Przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości

Magistrat zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji, i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnianiem istniejących w tej mierze przepisów.

§. 66.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Pod przewodnictwem i odpowiedzialnością Prezydenta wykonywa Magistrat, stosownie do ustaw i przepisów, policyę miejscową, o ile pojedyncze czynności tejsze nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym. (§§. 58. i 60.)

§. 67.

Wykonanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należące do zakresu dzia-

łania gminy (§. 30.), wyrzeczoną jest sankcja karna, o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy Magistrowi, pod przewodnictwem Prezydenta, prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary zagrożone przez Radę miejską, lub przez Prezydenta. (§§. 36. i 59.)

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Sprawy dotyczące osądzania przestępstw i wykonywania prawa karania muszą być kolegialnie załatwiane.

Orzeczenie kary zapada większością głosów.

W nagłych przypadkach może Prezydent sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§. 68.

Tok instancyi.

Od orzeczeń wydanych podług §. 67. odwołać się można do politycznej Władzy krajowej.

§. 69.

Przeznaczenie kar pieniężnych

Kary pieniężne, orzeczone podług §§. 67. i 68., wpływają do kasy miejskiej na rzecz ubogich miejscowych. Sposób użycia tychże oznacza Rada miejska.

§. 70.

Stanowisko Delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu z głosem stanow-

czym, referują przydzielone im od Prezydenta sprawy i pomagają Prezydentowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, podług otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i szczególnych poleceń Prezydenta.

§. 71

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega Radzie miejskiej i Prezydentowi. Ona jest organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 72.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego Wice-Prezydenta jakoteż wszystkich urzędników Izby obrachunkowej na przedstawienie Prezydenta, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Drugi Wice-Prezydent, Radcy Magistratu, Naczelnik urzędu budowniczego, Naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy miejscy złożą do rąk Prezydenta w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw, i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi Wice-Prezydent, Radcy Magistratu, Naczelnik urzędu budowniczego, Naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer nie mogą być w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa między sobą aż

do czwartego stopnia włącznie. W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi Naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwiania spraw poruczonego zakresu działania, muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, jakie dla urzędników Państwa tej kategorii są przepisane.

§. 73.

Uwalnianie od służby.

O uwolnieniu od służby (pensjonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub wydaleniu) urzędników i sług miejskich orzeka Rada miejska. Od orzeczenia Rady wolno stronie odwołać się do Wydziału krajowego.

Stali urzędnicy miejscy mają być wydalenieni ze służby dla tych samych powodów, dla których urzędnicy Państwa przy Władzach administracyjnych ulegają wydaleniu ze służby.

§. 74.

Oznaki służbowe

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla Prezydenta, Wice-Prezydentów, Delegatów i urzędników miejskich, jakoteż sposób umundurowania dla sług gminy.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§. 75.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy mia-

sta Lwowa i jej zakładów, winne być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza

Inwentarz ten ma być sporządzonym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszego statutu; każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§. 76.

Utrzymywanie majątku.

Majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Podział majątku lub dobra gminy między jej członków jest wzbroniony.

§. 77.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminy i jej zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przynosił o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym; o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku przyłączyć.

§. 78.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, Rada miejska, z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych, uchwali

postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§. 79.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 80.

Budżet i rachunki roczne.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny, i przedłożyć takowy Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem tego roku.

Rada ma ten budżet rozpoznać i uchwalić na podstawie inwentarzy i rachunków najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, zaopatrzone właściwymi dowodami, winien Magistrat najpóźniej w trzy miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winne być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy. Spostrzeżenia członków gminy będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za

nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

§. 81.

Przy zawiadywaniu majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu.

Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może Prezydent opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

§. 82.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

Wydatki na cele gminne mają być przede wszystkim pokrywane z dochodów gminy.

§. 83.

Z majątku osobnego.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przede wszystkim dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§. 84.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i utrzymania i inne z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia

dochody dobra gminnego, do kasy miejskiej wpływające nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§. 85.

Wydatki odrębne.

Wydatki, dotyczące tylko interesu pojedynczych miejscowości, części gminy, klas mieszkańców, lub pojedynczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 86.

2. Z dodatków do podatków i innych opłat.

O ile dochody w §. 82. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać :

- a) dodatki do podatków bezpośrednich,
lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty, nie należące do kategorii dodatków do podatków.

Do ważności uchwały, dotyczącej bądź nakładania dodatków do podatków, bądź zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba aby taka uchwała była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 87.

a) Dodatki do podatków.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj rozkładane na wszystkie w gminie miasta Lwowa przepisane podatki bezpośrednie, i

to na wszystkie równo (podług tejsamej stopy procentowej.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki od tych przepisów objęte są w §§. 91. i 92.

§. 88.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie miasta Lwowa, nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§. 89.

Do nałożenia dodatków, przenoszących 20% podatków bezpośrednich, lub 40% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest pozwolenie Wydziału krajowego.

Dodatki przenoszące 30% podatków bezpośrednich, lub 60% podatku konsumcyjnego, mogą być nakładane tylko na mocy ustawy krajowej.

§. 90.

b) Inne opłaty.

Do zaprowadzenia opłat, nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, niemniej do zaprowadzenia podatku czynszowego, mającego się pobierać od opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub od oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek czynszowy przenosi 10 ct. od każdego reńskiego czynszu, potrzeba ustawy krajowej.

Wyływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propina-

cyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 91.

Wyjątki.

Do opłacenia dodatku do podatków bezpośrednich nie mogą być pociągani:

- a) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyi, prowizyi, zapomóg i innych poborów;
- b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 92.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

§. 93.

Ogłaszanie uchwał, dotyczących dodatków i opłat.

Uchwała Rady, dotycząca dodatków do podatków, lub innych opłat (§. 86. a, b.) musi być w gminie ogłoszoną.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasięganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 94.

Pobór dodatków i opłat.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane zapomocą tych samych środków co podatki.

Inne należności pieniężne, mające się uiścić na cele gminne, na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszego statutu, pobiera Magistrat przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze exekucyi na ruchomości w taki sam sposób jak zaległości podatkowe.

§. 95.

Konkurencyje.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 96.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

W gminie miasta Lwowa pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszków, przeznaczonych wyłącznie na jej własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

§. 97.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej.

Specyalne sprawy ludności chrześcijańskiej, o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Rady miejskiej, zawiadywane będą przez tę Radę podług przepisów niniejszego statutu z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej w głosowaniu nad temi sprawami i ogółem w załatwianiu tych spraw udziału mieć nie będą.

Gdyby między członkami Rady miejskiej nie znachodziło się najmniej ośmdziesięciu (80) Radnych religii chrześcijańskiej, natenczas utworzoną będzie, według postanowień §. 24. Ordynacyi wyborczej, Rada administracyjna chrześcijańska, która według przepisów niniejszego statutu zawiadywać ma specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej w §. 98. poszczególnionemi.

Do ważności uchwał w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady miejskiej, a względnie Rady administracyjnej chrześcijańskiej i bezwzględna większość głosów tychże członków.

§. 98.

Do specyalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą:

- a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pastery dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

- b) sprawy zakładów, fundacyi, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla chrześcian lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 99.

Zawiadywanie specyálnemi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specyálnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tychże spraw należą:

- a) sprawy bożnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei nauczycieli religii i sług obrzędowych;
- b) sprawy zakładów, fundacyi, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 100.

Prawo reprezentacyi gminy.

Prawo reprezentacyi gminy do nadzoru, o ile takowe służy jej wogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonym także względem przedmiotów w §§. 98. i 99. wymienionych.

§. 101.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych opłat na członków gminy, na cele w §§. 98 i 99. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specjalne nie stanowią inaczej. Przeciw uchwałom Rady w tej mierze służą te same środki prawne, co i przeciw innym jej uchwałom.

Dział VII.

O nadzorze nad gminą.

§. 102.

Gmina miasta Lwowa podlega w sprawach własnego zakresu działania bezpośrednio Wydziałowi krajowemu, w sprawach zaś poruczonego zakresu działania stoi ona pod naczelnym Rządem krajowym.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby majątek miasta, niemniej majątek zakładów miejskich, w całości nienadwerężony był utrzymywanym.

§. 103.

Niniejszy statut zawiera postanowienia, w których sprawach gminy potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego lub ustawy krajowej.

§. 104.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba ustawy krajowej, mają być podawane do Wydziału krajowego, który je wraz ze swoim zdaniem Sejmowi przedłoży.

§. 105.

Rekurs do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy rozstrzyga rekursa przeciw uchwałom Rady miejskiej we wszystkich sprawach gminie od Państwa nie poruczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przecho-
dzą wysokość ustawą dozwoloną, lub o ile w gra-
nicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony przez Magistrat w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia ob-
wieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

§. 106.

Władza dyscyplinarna nad Prezydentem i jego Zastępcą

Wydział krajowy może na Prezydenta lub jego Zastępcę, przekraczającego lub zaniedbują-
cego swój obowiązek w sprawach własnego za-
kresu działania gminy, nakładać karę do 200 zł.
Kary te wpływają do kasy miejskiej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego
zaniedbywania obowiązków może Prezydent lub
jego Zastępca, po uprzednim przeprowadzeniu
śledztwa dyscyplinarnego, być złożonym z urzędu
przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem
krajowym.

§. 107.

Prawo rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą
w tym kierunku, aby takowa swego zakresu dzia-
łania nie przekraczała i nie działała wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna poli-
tyczna Władza krajowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

§. 108.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonanie uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna naczelna polityczna Władza krajowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 109.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom Prezydenta i Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursu należy do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do naczelnej politycznej Władzy krajowej.

§. 110.

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciążących, naczelna polityczna Władza krajowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, naczelna polityczna Władza krajowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§. 111.

Naczelna polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na Prezydenta lub jego Zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 200 złr.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione Prezydentowi lub jego Zastępcy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas naczelna polityczna Władza krajowa, na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 110., należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§. 112.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską.

Gminie służy rekurs do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu nowy wybór rozpisany być musi.

Namiestnictwo, w porozumieniu się z Wydziałem krajowym, zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw aż do wprowadzenia nowej Rady miejskiej.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonanym będzie, Prezydent i Wice-Prezydent pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Rada miejska, którą Namiestnik rozwiązał, może, lecz tylko celem wniesienia rekursu, zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Dział VIII.

Postanowienia przechodnie

§. 113.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi dotychczasowy Burmistrz wybory nowej Rady miejskiej, a istniejąca Rada pełnić będzie przy tych wyborach czynności, w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów, skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych wybór przyjmą, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego Burmistrza poświadczenie padłego nań wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowowybranych Radnych ustępuje dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem dotychczasowego Burmistrza.

Skoro ważność wyborów przynajmniej trzech czwartych części nowowybranych Radnych uznana zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru Prezydenta, pierwszego Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich według postanowień niniejszego statutu.

§. 114.

O sposobie załatwienia spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyi urzędowych i nowego regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy był w sprzeczności z niniejszym statutem, wyda Rada miejska natychmiast stosowne rozporządzenia.

B.

Ordynacya wyborcza dla gminy królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

Dział I.

O wyborach członków Rady miejskiej.

Rozdział pierwszy.

O prawie wybierania i obieralności.

§. 1.

Prawo wybierania.

Prawo wybierania Radnych miejskich mają następujące osoby, jeśli są obywatelami Państwa Austriackiego:

1. obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa;
2. przynależni do gminy i uczestnicy (§. 3. ust. gmin.), o ile wchodzą do jednej z następujących kategorii;

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną, lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

- b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej **3** zł. w. a. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;
- c) ci, którzy z jakichkolwiek innych tytułów od roku przynajmniej **12** złr. stałego podatku rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;
(Za stałe podatki uważać należy: zarobkowy, gruntowy, domowo-czynszowy i dochodowy.)
- d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześcijańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;
(Kapłani miejscowi [Ortsseelsorger], duszstarownicy, Pomocnik duchowny - kooperator, wikary.)
- e) kaznodzieje lwowskiej ludności izraelskiej, jakoteż rabin, do prowadzenia metryk upoważniony;
- f) czynni, pensyonowani, lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;
- g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi, główni redaktorowie pism czasowych treści politycznej i naukowej;
- h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

- i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Państwo, kraj, tudzież te korporacye, zakłady i fundusze publiczne, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku stałego podatku bez dodatków przynajmniej **250** złr. rocznie.

4. Stowarzyszenia i spółki przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają stałego podatku bez dodatków najmniej **50** złr. rocznie.

§. 2.

W y j ą t e k.

Wyłączeni od prawa wybierania są:

- a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem jednak rezerwistów niepowołanych;
- b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;
- c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszków na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 3.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Ustawy karne orzekają, czy i na jak długo kondemnata Sądu karnego pociąga za sobą utratę prawa wybierania i obieralności.

Na teraz w myśl ustawy z dnia 15. Listopada 1867. (Dz. p. P. nr. 131) wykluczone są od prawa wybierania osoby, skazane na karę za zbrodnie, które nie są objęte drugim ustępem §. 6. od 1—10. wspomnianej ustawy, albo za przestępstwa kradzieży, sprzeniewierzenia się, udziału w tychże i oszustwa (§§. 460, 461, 463 i 464. ust. karn.), a to aż do ubiegłego czasu oznaczonego w ostatnim ustępie §. 6. wyżwspomnianej ustawy.*)

Prócz tych wykluczone są od prawa wybierania także osoby, zostające pod śledztwem z powodu czynów karygodnych w poprzednim ustępie wymienionych, przez czas trwania śledztwa.

§. 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego pravidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy.

2. Za żonę żyjącą z mężem głosuje mąż lub pełnomocnik, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw mogą głosować przez pełnomocników.

4. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich pełnomocnika.

---

*) Powołane w tym paragrafie §§. z innych ustaw przytoczone są bądź w całości, bądź w streszczeniu poniżej, po ustawie o przynależności.

§. 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§. 6.

Za korporacje, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawni, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§. 7.

Współposiadacze jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na ilość wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Współposiadacze jednego domu lub gruntu celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§. 8.

Warunki zastępstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem Państwa Austriackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest wyjętym lub wykluczonym od prawa wybierania. (§§. 2 i 3)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 9.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męskiej, jeżeli mają prawo wybierania, 30ty rok życia ukończyli, i używają własnowolności.

§. 10.

W y j ą t k i.

Nie mogą być obranymi:

- a) urzędnicy przełożonej Władzy politycznej i urzędującej w gminie rządowej Władzy policyjnej;
- b) urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich w skutek stosunku służbowego zdawane;
- c) osoby mające spór sądowy z gminą;
- d) dłużnicy gminy, u których należitości zalegają;
- e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 11.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Wykluczone są od prawa obieralności:

- a) według ustawy z dnia 15. listopada 1867. r. (Dz. u. P. Nr. 131.) osoby skazane na karę za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwa kradzieży, sprzeniewierzenia się, udziału w tychże i oszustwa (§§. 460, 461, 463, 464. ust. karn.) a to aż do ubiegu czasu oznaczonego w drugim i ostatnim ustępie §. 6. wspomnianej ustawy;

- b) osoby, zostające pod śledztwem z powodu czynów karygodnych, w poprzednim ustępie tego paragrafu wymienionych, przez czas trwania śledztwa;
- c) osoby, do których majątku ogłoszono konkurs wierzyteli (upadłość), jak długo trwa rozprawa konkursowa;
- d) osoby, które w skutek czynu popełnionego z chęci zysku, w drodze dyscyplinarnego postępowania zostały usunięte z urzędu lub ze służby publicznej, a to przez trzy lata po ich usunięciu.

Rozdział drugi.

O przygotowaniu do wyboru.

§. 12.

Spis wyborców.

Dla wyboru Rady miejskiej winien Magistrat ułożyć dokładny spis wszystkich wyborców.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

§. 13.

Reklamacye.

Spisy wyborców mają być najpóźniej na 6 tygodni przed wyborami złożone w Magistracie. Każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych.

Wyłożenie spisów do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczone, z oznaczeniem czternastodniowego terminu do wnoszenia reklamacyi.

Komisy a złożona z Prezydenta miasta, jako przewodniczącego i czterech członków, przez Radę miejską z swego grona wybranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygać reklamacye, przed upływem przepisanego terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w spisach wyborczych poprawki przez nią za stosowne uznane.

Przeciw odmownej uchwale komisji przysłużyć reklamującemu prawo odwołania się do Rady miejskiej

Odwołanie takie winno być wniesione do komisji w przeciągu trzech dni od uwiadomienia reklamującego o uchwale odmownej, i ma być przez komisję niezwłocznie przedłożone Radzie miejskiej.

Co do wyborów w toku będących, rozstrzygnięcie Rady miejskiej jest stanowcze.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsięwziąć nie wolno. Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów.

§. 14.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Prezydent miasta rozpisuje wybory przynajmniej na trzy tygodnie przed wykonaniem onych, i w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów oraz zawiadomi o tem równocześnie polityczną Władzę krajową i Wydział krajowy.

Rozdział trzeci.

O przedsięwzięciu wyborów.

§. 15.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z Prezydenta miasta lub jego Zastępcy, jako przewodniczącego, i z sześciu członków.

Członków komisji wybiera Rada miejska, trzech z własnego grona, a trzech z wyborców, warunki obieralności mających.

§. 16.

Jawność. Zagajenie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie. Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisji wyborczej wyłuszcza zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieralności w §§. 9, 10 i 11 niniejszej ordynacyi, objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, ażeby według własnego przekonania, niezawisłe od wszelkich pobocznych względów, i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§. 17.

Głosowanie.

Każda dzielnica miasta Lwowa może, jeśli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno. Najpierw głosują ci członkowie komisji wyborczej, którzy są uprawnieni do wybierania, potem jeden z członków komisji powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca, nieobecny podczas wywołania jego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy

wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisji wyborczej.

W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisji znanych.

§. 18.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca ustnie głosujący ma wymienić nazwiska stu osób, których na Radnych wybiera.

Wyborca głosujący pisemnie, poda na kartce spisane nazwiska stu osób, mających według jego życzenia zostać Radnymi.

Nazwiska przenoszące liczbę Radnych nie będą uwzględnione przy obliczaniu głosów.

§. 19.

Zapisywanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienione.

Równocześnie wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane będą do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdym następnem tego nazwiska wymienieniem dodaną do niego będzie porządkowa liczba 2, 3 itd

Przy głosowaniu kartkami trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczenia głosów zachowane w urnie, do której je wyborcy składają.

§. 20.

Zamknięcie głosowania; obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców przewodniczący w komisji wyborczej ogłosi, że głosowanie jest ukończone, poczem komisya porówna co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy, — co do głosowania kartkami, liczbę oddanych kartek, z listą głosujących; komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości, powstałe z dostrzeżonych może pomyłek, i przystąpi do obliczenia głosów.

W celu obliczenia głosów, pisemnie podanych, jeden z członków komisji odczyta nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś zapisze każde, pierwszy raz wymienione nazwisko, a za każdym powtórnem tego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 itp.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, którą przewodniczący i członkowie komisji podpiszą.

§. 21.

Wybrany mi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wyborców głosujących. Jeśliby takiej większości głosów za pierwszym głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru między osobami, które po wybranych przy pierwszym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata przedstawiony.

Głos dany osobie, nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

§. 22.

Zamknięcie czynności wyborczych; ukonstytuowanie Rady.

Skoro wybory dokonane zostały, przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkimi dowodami; — Prezydent miasta ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska wybranych, których zarazem o tem zawiadomi.

Skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo-wybranych wybór przyjmą (§. 22. u. gm.), Prezydent zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej.

Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem dotychczasowego Prezydenta, który ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia nowego Prezydenta przewodniczyć będzie, wyjąwszy wypadek w §. 26. przewidziany.

§. 23.

Sprawdzanie, unieważnianie i uzupełnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyborów, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni 8, licząc od dnia ogłoszenia wyborów, do niej wniesione być mają.

Polityczna Władza krajowa może unieważnić wybory osób nie posiadających warunków obieralności. Przeciw takiemu unieważnieniu służy re-

kurs do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tak stronie, której wybór unieważniony jest, jak i gminie.

Dla uzupełnienia miejsc opróżnionych w skutek nieważności lub nieprzyjęcia wyborów, rozpisze Prezydent niezwłocznie nowy wybór na podstawie spisów, dla poprzedniego wyboru sporządzonych.

Blizsze przepisy o postępowaniu przy wyborach zawierać będzie regulamin wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 24.

Gdyby między wybranymi członkami Rady miejskiej nie znachodziło się najmniej ośmdziesięciu (80) Radnych religii chrześcijańskiej, natenczas Prezydent miasta rozpisze niezwłocznie, na podstawie spisu wyborców chrześcijańskich, dla poprzednich wyborów Rady miejskiej sporządzonego, wybór tylu członków chrześcijańskich, prawo obieralności mających, ilu do uzupełnienia liczby ośmdziesięciu Radnych brakuje, a ci nowowybrani tworzą natenczas, z pierwszej wybranymi Radnymi chrześcijańskimi, Radę administracyjną chrześcijańską.

§. 25.

Po uznaniu ważności wyborów trzech czwartych części Radnych, nowa Rada miejska przystępuje do wyboru Prezydenta miasta i pierwszego Wice-Prezydenta, a w razie §. 32. przewidzianym, Rada administracyjna chrześcijańska do wyboru przewodniczącego.

Dział II.**O wyborze Prezydenta miasta, Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.****§. 26.**

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie dotychczasowego Prezydenta zbiorą się w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie członkowie nowowybranej Rady miejskiej pod przewodnictwem najstarszego z nich wiekiem, w celu wybrania Prezydenta miasta, pierwszego Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

Wezwanie to powinno nastąpić w przeciągu dni ośmiu po uznaniu ważności wyborów trzech czwartych części członków nowowybranej Rady.

Do wyboru Prezydenta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do tego wyboru nie przybył, lub przed tegoż ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci swój mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

§. 27.

Duchowny jakiegokolwiek religii lub wyznania Prezydentem miasta być nie może.

§. 28.

Warunki ważności wyboru. Głosowanie.

Do ważności wyboru Prezydenta konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków Rady miejskiej [tj. przynajmniej 75] i bezwzględna większość głosów całej ilości członków tejże Rady [tj. przynajmniej 51].

Głosowanie odbywa się kartkami.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy objęte §§. 19. i 20.

§. 29.

Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nikt nie otrzymał większości głosów, w §. 28. wymaganej, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie; a jeżeli i przy powtórnym głosowaniu taka większość nie zostanie osiągnięta, należy przystąpić do ściślejszego wyboru między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnym głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzecim głosowaniu dany członkowi do wyboru nie przedstawionemu, jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 30.

Nieważność wyboru.

Jeżeli Prezydentem wybrany został, kto według §. 27. wybranym być nie może, wybór jest nieważny, i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 31.

Wybór Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

Po dokonanym wyborze Prezydenta, Rada miejska przystąpi do wyboru pierwszego Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

Pierwszego Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich wybiera Rada bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 32.

Gdyby wybrany Prezydent nie był religii chrześcijańskiej, natenczas przy obradach czy to Rady miejskiej, czy to Rady administracyjnej chrześcijańskiej, nad sprawami specjalnymi ludności chrześcijańskiej przewodniczy pierwszy Wice-Prezydent, a gdyby i ten nie był religii chrześcijańskiej, natenczas członkowie chrześcijańscy Rady miejskiej, a względnie członkowie Rady administracyjnej chrześcijańskiej, wybiorą w sposób dla wyboru Prezydenta przepisany z grona swojego przewodniczącego, który w sprawach specjalnych ludności chrześcijańskiej ma ten sam zakres działania, jak Prezydent w ogólnych sprawach gminy.

§. 33.

Ogłoszenie aktu wyborczego.

Wybór Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta ma być bezwzględnie podany do wiadomości publicznej.

Spisany akt wyboru Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta, stwierdzony podpisami przewodniczącego przy wyborze, równie jak i wszystkich głosujących Radnych, przechowany będzie w archiwum miejskiem.

Rezultat wyboru Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta ma być podany do wiadomości naczelnej politycznej Władzy krajowej i Wydziału krajowego.

C.

Ustawa z dnia 3. grudnia 1863 r.

obowiązująca w Czechach, Dalmacyi, Galicyi z Krakowem, Austrii poniżej i powyżej Anizy, Saleburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie i na Bukowinie, w Morawii, Szląsku, Tyrolu z Forarlbergiem, Gorycyi i Gradysee, Istrii i mieście Tryeście z okręgiem jego,

dotycząca regulacyi stosunków swojszczyzny *)
(czyli przynależności do gminy).

Rozdział pierwszy.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo swojszczyzny (*Heimathrecht*) w pewnej gminie uprawnia do bezprzeszkodnego w onejże pobytu i do żądania zaopatrzenia w ubóstwie.

§. 2.

Tylko obywatele Państwa nabyć mogą prawo swojszczyzny w gminie.

---

*) Urzędowy przekład. Słowa w nawiasach ( ) są dodane dla uczynienia przekładu zrozumialszym.

Każdy obywatel Państwa używać ma w jednej z gmin prawo swojszczyzny. To zaś prawo może mu tylko w jednej gminie przysługiwać.

§. 3.

Prawo swojszczyzny rozciąga się na cały obręb okręgu gminnego.

Jeżeli tedy jedna gmina z drugą w jedną gminę jest połączona, lub przez wcielenie jednej części drugiej gminy rozprzestrzeniona, tedy prawo swojszczyzny, które dotąd tylko w jednej części powiększonej w ten sposób gminy przysługiwało, samo przez się rozciągniętem zostaje na cały obręb gminy.

§. 4.

Jeżeli jedna gmina rozdzieloną będzie na dwie lub więcej gmin, lub z jedną częścią (jedną jej część) wcieloną zostanie do obrębu drugiej gminy, tedy swojscy (przynależni) tej Gminy ze wszystkimi w prawie swojszczyzny za nimi idącymi osobami do onej (tej) gminy będą przydzieleni, która znajduje się w posiadaniu tego obrębu, w którym w czasie oddzielenia, względnie wcielenia, mieszkali, lub też, jeżeli w onymże czasie w gminie już nie przebywali, przed swem odejściem ztamtąd na ostatku mieszkali.

O ile przydzielenie takowe wedle niniejszych postanowień nie może (nie mogłoby) być przeprowadzonem; stanowić będzie w tej mierze dla nich ta siedziba mieszkania, którą ten, za którym przydzielić się mający w prawie swojszczyzny postępowali, na ostatku w gminie miał. (Uwzględnić się ma ostatnie miejsce zamieszkania tego, za którym idą co do prawa przynależności, osoby, o których przydzielenie chodzi).

Swojscy, u których i na tej podstawie już zbywa, przydzieleni być winni, o ile się dotyczące gminy w tej mierze zgodzić nie mogą, przez Władzę polityczną do jednej z tych gmin.

Rozdział drugi.

O stanowieniu, zmianie i utracie prawa swojszczyzny.

§. 5.

Prawo swojszczyzny ustanowionem bywa :

1. przez urodzenie (§. 6.),
2. przez poślubienie się (§. 7.),
3. przez przyjęcie do wężła swojszczyzny (§§. 8. i 9.),
4. przez dostąpienie urzędu publicznego (§. 10.)

§. 6.

Dzieci prawego łoża dostępują w tej gminie prawa swojszczyzny, w której takowe ojcu w czasie ich urodzenia przysłuża, albo gdyby on pierwaj zmarł, w czasie zejścia jego ze świata przysłużało.

Dzieci nieślubne w tej gminie doznają prawa swojszczyzny, w której ich matce w czasie porodzenia ich przysłużało prawo swojszczyzny

Dzieci legitymowane (uprawnione), o ile nie są samowolnemi (własnowolnemi), używają w tej gminie prawa swojszczyzny, w której ich ojciec w czasie legitymacyi posiadał prawo swojszczyzny.

Przez przysposobienie (adoptowanie) lub przyjęcie na wychowanie, prawo swojszczyzny się nie uzasadnia.

§. 7.

Białogłowy (niewiasty) dostępują przez zamęście prawa swojszczyzny w tej gminie, w której ich małżonkowi służyło prawo swojszczyzny.

§. 8.

Prawo swojszczyzny nabywa się przez wyraźne przyjęcie do wężła swojszczyzny (*Heimathverband*).

Na prośbę o to rozstrzyga z wyłączeniem wszelkiego powołania (odwołania się, rekursu) li tylko gmina.

Przyjęcie do wężła swojszczyzny nie może atoli ani na pewny czas być ograniczonem, ani też pod (takim)

warunkiem być udzielonem, któryby ubliżał (ujmę czynił) prawnym skutkom prawa swojszczyzny.

Wszelkie ograniczenie takowe lub warunek jest nieważny i jako niedołączony (nieistniejący) ma być uważany.

§. 9.

Do zaprowadzenia należytości za wyraźne przyjęcie do węzła swojszczyzny, tudzież do podwyższenia istniejącej już takowej należytości, potrzeba ustawy krajowej. Należytość wpływać ma do kasy gminnej.

§. 10.

Stale ustanowieni urzędnicy nadworni, rządowi, krajowi i publiczni funduszowi, (tudzież) duchowni i publiczni nauczyciele dostępują prawa swojszczyzny z objęciem urzędu swego w tej gminie, w której im stała siedziba ich urzędowania przekazaną została.

§. 11.

Przy zmianach w prawie swojszczyzny małżonka idzie za mężem, jeżeli nie jest sądownie rozwiedziona, i przysłuża jej także jako wdowie prawo swojszczyzny w tej gminie, w której małżonek w czasie zejścia swego ze świata miał prawo swojszczyzny.

Sądownie rozwiedzione lub rozłączone małżonki zatrzymują to prawo swojszczyzny, które w czasie sądowego rozvodu lub rozłączenia miały.

Jeżeliby małżeństwo za nieważne uznanem zostało, wówczas niewiasta, która w tem małżeństwie zostawała, wstępuje znowu (powraca) w te stosunki swojszczyzny, w których się aż do zawarcia ślubów swych znajdowała.

§. 12.

Przy zmianach w prawie swojszczyzny rodziców, idą dzieci ślubne i legitymowane (uprawnione) za ojcem, a nieślubne za matką, jeżeli nie są własnouprawnione (własnowolne).

Własnowolne dzieci zaś pozostają w tej gminie w (przy) prawie swojszczyzny, w której przy dostąpieniu własnowolności doznawały (miały) prawa swojszczyzny.

Dzieci nieślubne, które przy zaślubieniu swej matki nie były legitymowane, zatrzymują, chociaż w czasie zaślubienia tego nie są własnowolne, to prawo swojszczyzny, którego dotychczas doznawały.

§. 13.

Śmierć ojca ślubnego lub matki nieślubnej nie zmienia w niczem prawa swojszczyzny dzieci.

§. 14.

Osoby wojskowe, co się tyczy prawa swojszczyzny, jakieby im przy wstąpieniu do służby wojskowej i po wystąpieniu z niej przysługiwało, będą podług niniejszej ustawy oceniane.

§. 15.

Kto traci prawo obywatelstwa, ten też przeto i prawa swojszczyzny staje się pozbawionym.

§. 16.

Gdyby osoba jaka, która obywatelstwo utraciła, w skutek traktatów rządowych znowu nazad przyjętą być musiała, lub gdyby do Państwa Austryackiego nazad powróciła by tamże pozostać, a przytem nie może być osiągniętem przyjęcie jej ze strony Państwa drugiego, tedy nabywa znowu tego prawa swojszczyzny, jakie przed utratą obywatelstwa miała.

§. 17.

Prawo obywatelstwa w jednej gminie gaśnie przez nabycie onegoż w innej gminie.

Zrzeczenie się prawa swojszczyzny jest bez skutku, jak długo zrzekający się nie nabył gdzie indziej prawa swojszczyzny.

Rozdział trzeci.

O postępowaniu z nieswojakami (przybłędami).

§. 18.

Nieswojacy, t. j. takie osoby, których prawo swojszczyzny poówczas (dotychczasowe) wykazać się nie daje, przydzielone będą gminie, wedle postanowień następujących paragrafów, w której dopóty jako swojacy będą uważane aż przysłużające im prawo swojszczyzny wykazaniem zostanie, lub aż gdzie indziej nabędą prawa swojszczyzny.

§. 19.

Nieswojacy (przybłędy) mają być przydzieleni w porządku następującym:

1. tej gminie, w której się w czasie odstawienia do wojska lub dobrowolnego wstąpienia do onegoż znajdowali;

2. tej gminie, w której przed chwilą, kiedy ich prawo swojszczyzny zakwestyonowanem było (zostało), najdłużej, a przynajmniej pół roku bez przerwy, zaś w razie różnego pobytu w dwóch lub kilku gminach, (tej w której) na ostatku dobrowolnie przebywali;

3) tej gminie, w której się urodzili, albo przy podrzutkach, w której znalezieni zostali, lub też zaś przy takich osobach będących lub byłych w zaopatrzeniu publicznego zakładu podrzutków, których miejsce urodzenia lub znalezienia nie jest wiadomem, gdzie (tej gminie w której) zakład ten się znajduje;

4. tej gminie, w której w czasie, gdy ich prawo swojszczyzny zakwestyonowanem zostało, przydybani zostali.

§. 20.

Żona nieswojaka tej gminie ma być przydzieloną, której małżonek jej przydzielonym jest, a to, jeżeli z nim w społeczeństwie (spólności) małżeńskim zostaje; przeciwnie zaś żony nieswojaków, u których ten warunek nie ma miejsca, tudzież wdowy po nich, traktowane będą we-

dle postanowień §. 19., o ile nie nabyły już prawa swojszczyzny.

§. 21.

Niewłasnowolne dzieci nieswojaków, tej gminie mają być przydzielone, której przydzielony jest (zostaje) ich ojciec, a przy dzieciach nieślubnych, lub też i przy ślubnych, których ojciec zmarł, (tej gminie) której matka ich jest przydzielona, a to jeżeli z ojcem a względnie z matką w społeczeństwie żyją

Własnowolne dzieci, tudzież niewłasnowolne, które z ojcem swoim, a względnie z matką swoją nie żyją w społeczeństwie, niemniej dzieci nieswojaków obojga rodziców pozbawione, przydzielone być mają wedle postanowień §. 19., jeżeli nie nabyły już prawa swojszczyzny.

Rozdział czwarty.

O zaopatrzeniu ubogich, będącem obowiązkiem gminy.

§. 22.

W urządzeniach i obowiązkach istniejących zakładów ubogich i dobroczynności, tudzież fundacyj takowych, niniejsza ustawa nie zmienia.

O ile zaopatrzenie ubogich w gminie przewyższa obowiązki i środki zakładów i fundacyj tych, jest tedy rzeczą gminy, wspierać swych przynależnych w razie zubożenia.

Ustawodawstwu krajowemu pozostawionem jest, zaprowadzić takie zarządzenia, któremi by gminom ułatwionym został prawnie włożony na nie (ciążący na nich) obowiązek zaopatrzenia ubogich.

§. 23.

Obowiązek ten gminy ma też o tyle tylko miejsce, o ile nie są trzecie osoby wedle prawa cywilnego lub wedle innych ustaw do zaopatrzenia ubogiego obowiązane.

Jeżeli te osoby w stanie są dopełnić obowiązków swoich, tedy w razie odmówienia zniewolone być mają do

tego na drodze prawnej; tymczasem zaś gmina zaopatrzenie na siebie przyjąć winna z tem zastrzeżeniem, iż żądać będzie wynagrodzenia (zwrotu) zrobionego nakładu od osoby ku temu zobowiązanej.

§. 24.

Zaopatrzenie ubogich, do którego gmina jest obowiązana, ogranicza się na dostarczanie potrzebnej subsystencji i na pielęgnowanie w razie zachorowania.

Zaopatrzenie ubogich obejmuje także i staranie o ich wychowanie.

§. 25.

O sposobie zaopatrzenia ubogich stanowi gmina w obrębie ustaw istniejących.

Ubogi nie może żądać pewnego sposobu wsparcia.

§. 26.

Zaopatrzenie ubogich ze strony gminy o tyle też (tylko) miejsce ma, o ile ubogi nie jest w stanie sprawić sobie potrzebną subsystencję (utrzymanie) własnymi siłami swojemi. Zdolni do robót, ubiegający się o zaopatrzenie ubogich, w razie potrzeby nawet przymusowo do świadczenia (wykonania) pewnej roboty zwiewoleni być winni.

§. 27.

Zaopatrzenie przydzielonych wedle §. 19. pod 1. osób, w razie zubożenia, objąć winny na się wszelkie (wszystkie) gminy okręgu odstawczego, na poczet którego one (osoby te) liczone zostały.

Gminom przysługują wynagrodzenie ze środków krajowych nakładu na zaopatrzenie ubogich co do tych osób, które onymże z powodu ich (swego) urodzenia w publicznym zakładzie położniczym, znajdującym się w okręgu gminnym, wedle §. 19. pod 3. przydzielone są.

§. 28.

Gmina nie może i obcym ubogim, w razie chwilowej potrzeby, odmówić potrzebnego wsparcia, z zastrze-

żeniem zwrotu, którego wedle dowolnego wyboru albo od gminy, do której należą, albo od obowiązanych ku temu wedle prawa cywilnego lub innych ustaw żądać mogą.

§. 29.

Z tem samem zastrzeżeniem obowiązana jest gmina tak długo pielegnować obcych ubogich, którzy w jej okręgu zachorują, dopóki nie będą mogli bez szkody dla swego lub innych zdrowia być wypuszczeni.

§. 30.

Gmina, w której się chory znajduje, zrobić ma bezwzględnie doniesienie (o tem) gminie przynależności jego (do której chory należy), jeżeli takowa jest wiadomą, lub bez trudności o niej wywieść się można, i odpowiedzialną jest za wszelką szkodę ztąd (ze zwłoki w doniesieniu) urosłą.

§. 31.

Traktatów rządowych, istniejących co do zaopatrzenia ubogich i pochowania zmarłych cudzoziemców niniejsza ustawa nie dotyka.

Rozdział piąty.

O świadectwach przynależności rodzimej.

§. 32.

Certyfikat przynależności rodzimej, jest to dokument potwierdzający że osobie, której takowy został udzielony, prawo swojszczyzny w gminie przysłuży.

§. 33.

Certyfikaty przynależności rodzimej wystawiane będą ze strony gminy przynależności (obowiązanej) wedle załączanego do niniejszej ustawy formularza. Na nich pieczęć gminy ma być wyciśniętą. Za ich wystawienie nie będzie się gminie żadna należność opłacać.

§. 34.

Udzielenie certyfikatu przynależności rodzimej nie może nikomu być odmówionem, któremu prawo swojszczyzny przysłuży.

§. 35.

Certyfikat przynależności rodzimej nieważnym jest, jeżeli gmina udowodnić jest w stanie, że właścicielowi onegoż w czasie wystawienia jego przysługiwało prawo swojszczyzny w innej gminie.

Rozdział szósty.

O kompetencji i postępowaniu w sprawach przynależności rodzimej.

§. 36.

Rozprawa i rozstrzyganie w sprawach dotyczących prawa swojszczyzny należą, wyjąwszy przypadki niniejszą ustawą oznaczone, do kompetencji Władz politycznych.

§. 37.

O ile przy takich sprawach wpływają (z takimi sprawami łączą się) sporne kwestye prawa cywilnego, np. kwestye względem łoża ślubnego lub nieślubnego, przysługują rozstrzyganie w kwestyach takowych sądowi.

§. 38.

Do sądu należą też i (także) te pretensye, które wytaczają gminy przeciw osobom, do zaopatrzenia wedle prawa cywilnego zobowiązanym, z powodu łożonych kosztów pielęgnowaniu lub zaopatrzenia.

§. 39.

Względem praworoszczeń (pretensyi), jakie gminy z powodu łożenia kosztów podnoszą przeciw osobom, nie z prawa cywilnego lecz z innych ustaw obowiązanych, lub

przeciw gminom, rozstrzygnięcie nastąpić ma na (w) drodze politycznej.

Nawet i w przypadku §. 38 polityczna Władza wprzód oznaczyć ma kwotę łożonych kosztów pielęgnowania, względem czego (której) na (w) drodze prawa już więcej traktować się nie będzie (nie wolno).

§. 40.

Polityczna Władza powiatowa rozstrzygnięciem kwestyi co do przynależnego (przynależącego) prawa swojszczyzny, rozwiązać się mającej, na żądanie strony lub gminy, lub z urzędu, o tyle tylko zajmować się może, o ile przez to gmina jej powiatu jako gmina jej przynależności (gmina obowiązana) uznana będzie

Jeżeli zaś takowa uzna że ten, o którego prawo swojszczyzny chodzi, wedle przeprowadzonych dochodzeń posiada prawo swojszczyzny w gminie obrębu administracyjnego innej politycznej Władzy powiatowej, wówczas do tej Władzy udać się ma (winna).

Jeżeli obie Władze w tem uznaniu się zgadzają, wówczas sprawę tę zgodnie załatwić mają.

Jeżeli zaś między niemi porozumienie nie zajdzie, wówczas rozprawa (sprawa) ta przedłożoną być ma przełożonej Władzy politycznej krajowej, która w tej mierze rozstrzyga, jeżeli obie Władze jej są podporządkowane (podlegają; jeżeli zaś takowe (gminy) do obrębu administracyjnego różnych Władz krajowych należą, porozumienie nastąpić ma z Władzą krajową drugiego obrębu administracyjnego.

Jeżeli między Władzami krajowymi zajdzie porozumienie i zgodne orzeczenie, wówczas to orzeczenie wydanem będzie, w razie przeciwnym zaś przedmiot ten podanym będzie Ministerstwu Stanu do rozstrzygnięcia.

§. 41.

Przeciw orzeczeniom politycznej Władzy powiatowej wydanym w sprawach tego rozdziału, dalszy tok instancyj idzie do politycznej Władzy krajowej.

Od dwóch równobrzmiących orzeczeń, powołanie (rekurs) do Ministerstwa Stanu nie ma miejsca (§. 42.)

§. 42.

Jeżeli gmina odmawia udzielenia certyfikatu przynależności (§. 34.), wówczas obciążona (pokrzywdzona) tem stroną udać się winna do politycznej władzy powiatowej, która, jeżeli prawo swojszczyzny zażalającego się w gminie prawomocnym wyrokiem wszelką wątpliwość uchyla (przyznanem jest), gminie polecić ma, ażeby wydała certyfikat przynależności.

§. 43

Nie wolno żadnej gminie szupasować do innej gminy osób, których przynależność nie jest wiadoma, wątpliwa lub sporna, dopóki (ich) prawo swojszczyzny wedle postanowień niniejszej ustawy nie jest stanowczo (nie zostało ostatecznie) ustanowionem, ani też gdyby to nastąpiło było, napowrót znowu szupasować, odpowiadając inaczej (a to pod odpowiedzialnością) za wszelką szkodę i wszelkie koszty.

Gdyby jednak przyjęcie ze strony gminy, któraby później uznana była za obowiązana ku temu, bez przyczyny odmówione zostało, (gdyby jednak gmina ją odmówiła komu przyjęcia bez przyczyny, a później się okazało, że była do przyjęcia tej osoby obowiązana), wówczas takowa (ta gmina) wszelkie ztąd urosłe koszty powrócić (zwrócić) ma.

Tak co się tyczy obowiązku wynagrodzenia, jak co się tyczy kwoty onegoż, orzekać winne Władze polityczne.

§. 44.

Prawa do zaopatrzenia ubogi przeciw gminie drogą prawa poszukiwać nie może.

Takowe pretensye do gminy, w której ubogi niezaprzeczenie posiada prawo swojszczyzny, załatwione być winny w drodze ustanowionej ustawą gminną.

Rozdział siódmy.

Zastosowanie niniejszej ustawy do wydzielonych z węzła gminnego Obszarów dóbr.

§. 45.

W wydzielonych Obszarach dóbr (dworskich) prawo swojszczyzny nabytem (*gegründet*) być nie może.

§. 46.

Jeżeli w wydzielonym od (z) węzła gminnego Obszarze dóbr znajdują oznaczone w §. 19. o przydzieleniu nieswojaka stanowiące okoliczności, wówczas nieswojak przydzielonym być ma, z uwzględnieniem wszelkich w tej mierze stanowiących stosunków, do jednej z gmin pogranicznych, w tymże politycznym powiecie położonych.

§. 47.

Obowiązek zaopatrzenia ubogich, co do przydzielonych wedle powyższego paragrafu nieswojaków, ciąży atoli na wydzielonym Obszarze dóbr.

§. 48.

Zresztą postanowienia w niniejszej ustawie względem gmin zawarte, zastosowanie mieć winny, stosownie do artykułu I. ustawy z dnia 5. marca 1862, także i do wydzielonych Obszarów dóbr.

Rozdział ósmy.

Postanowienia końcowe.

§. 49.

Z dniem działalności niniejszej ustawy tracą moc swoją wszelkie ustawy z nią w sprzeczności będące, pod względem przedmiotów, względem których takowa rozporządza.

Prawa swojszczyzny atoli, jakie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wedle dawniejszych przepisów już nabyte zostały, pozostają dopóty w mocy, aż (dopóki) wedle postanowień niniejszej ustawy utracone (nie) zostaną.

§. 50.

Niniejsza ustawa nie zmienia nic w tych postanowieniach prawnych, które dotyczą niezawisłego od węzła przynależności prawa do pobytu w gminie (ustawa z dnia 5. marca 1862), tudzież do prowadzenia w niej przemysłu (§§. 9, 45—48 ustawy przemysłowej z d. 20. grudnia 1859).

Powołane powyżej paragrafy

Ustawy przemysłowej brzmią jak następuje:

§. 9. Rozpoczęcie jakowego przemysłu nie jest zależne od przyjęcia przedsiębiorcy do gminy, w której przemysł jest (ma być) prowadzony, i takowe nie pociąga bynajmniej za sobą zmiany pod względem należności do gminy.

§. 45. Ci, którzy prowadzą wolny przemysł, mogą w tej gminie, w której przebywają, utrzymywać kilka stałych dla swojego zawodu rękodzielni lub sklepów sprzedaży, o których wszakże winni są uwiadomić Władzę.

§. 46. Rękodzielnicy mogą nie tylko w tej gminie gdzie przebywają, lecz również wszędzie indziej, przedmioty swojego wyrobu dawać w komis takim osobom, którym wolno jest prowadzić (trzymać) takowe wyroby, mają także prawo dostarczać onych na zamówienie, i zamówione roboty wszędzie wykonywać.

§. 47. Jeżeli rękodzielnicy chcą poza obrębem gminy swojej urządzać filialne zakłady lub składy, winni są o tem zawiadomić tak Władzę przemysłową, w której powiecie zakłady lub składy te urządzą, jak również i tę, w której wykazach zapisane jest główne ich przedsiębiorstwo, jeżeli zaś idzie o przemysł konsensowy, wtedy należy im (po-

winni) postarać się u pierwszej z wymienionych Władz o osobny konsens.

§. 48. W tych rodzajach przemysłu, które nie potrzebują się wiązać do stałych siedlisk, przesiedlenie się przedsiębiorcy do innego powiatu uważanem być ma jako otwarcie nowego przemysłu; nie potrzeba jednak wtedy wymagać od niego wykazania się na nowo z technicznego uzdolnienia, jakie pod względem niektórych rodzajów przemysłu jest przepisaniem.

Paragrafy z Ustawy Karnej

z dnia 27. Maja 1852 r. w §§. 3. i 11. Ordynacyi wyborczej powołane opiewają:

§. 460. Wszystkie kradzieże, które ze względu na wymogi §§. 172—176 nie mogą być jako zbrodnie karane, jako przestępstwa ulegną karze prostego lub ścisłego aresztu od 1 tygodnia do 6 miesięcy, który wedle stanu rzeczy także zaostrozonym będzie.

§. 172. Kradzież staje się zbrodnią, albo

- a) z [powodu]*) ilości;
- b) albo z istoty [z powodu natury] czynu;
- c) albo z własności [przyczyny własności lub przeznaczenia] rzeczy skradzionej;
- d) albo ze [względu na] charakter [osobę] sprawcy.

§. 173. *ad a)* Z ilości staje się kradzież zbrodnią, jeżeli ilość lub wartość tego co skradzionem zostało więcej niż 25 złr. wynosi; przytem nie stanowi różnicy okoliczność

---

*) Słowa w nawiasie ( ) znajdują się wprawdzie w polskim texcie rządowym, ale szpecą go i czynią niezrozumiałym, a do oddania myśli oryginału niemieckiego nie są potrzebne. — W nawiasie [ ] dodane słowa służyć tu mają dla uzyskania zrozumiałości.

ta, czy ilość lub wartość na raz jeden, lub więcej jednocześnie lub powtarzanemi razami, czy jednemu lub więcej właścicielom została skradziona, i czy kradzież na jednym lub różnych przedmiotach jest dokonana. Wartość zaś nie podług korzyści złodzieja winna być obliczona, lecz podług szkody okradzionemu wyrządzonej.

§. 174. *ad b)* Z istoty [natury] czynu kradzież staje się zbrodnią:

I. Bez wszelkiego względu na ilość, gdy złodziej w broni lub inne narzędzia osobistemu bezpieczeństwu zagrażające był zaopatrzony;

albo gdy w razie przydybania go na kradzieży, rzeczywistego użył gwałtu lub niebezpiecznej pogroźki przeciw osobie jakiej, dla utrzymania się w posiadaniu rzeczy skradzionej.

II. Gdy kradzież więcej niż 5 złr. wynosi a zarazem popełnioną została:

- a) w czasie pożaru, powodzi, lub w czasie (innego ucisku) [innej potrzeby] czy powszechnej, czy w szczególności osobę okradzioną dotykającej;
- b) w towarzystwie jednego lub więcej spółników w kradzieży;
- c) w miejscu ku czci Bożej poświęconem;
- d) na rzeczach pod zamknięciem zostających;
- e) w drzewie zabranem albo z ogródzonych lasów, albo ze znacznem uszkodzeniem lasu;
- f) na rybach zabranych ze stawu;
- g) na zwierzyńcu zabranej albo z ogródzonych lasów, albo z szczególniejszą śmiałością, lub też przez sprawcę kradzież niby jako zwyczajną profesję prowadzącego.

§. 175. *ad c)* Z przyczyny własności [przeznaczenia] skradzionej rzeczy, kradzież staje się zbrodnią:

I. Bez względu na ilość — gdy kradzież popełniona została:

- a) na rzeczy bezpośrednio służbie Bożej poświęconej z zelżeniem [znieważeniem] obrządku religijnego, lub
- b) na przedmiotach wymienionych w §. 85. lit. c. (tj. należnych do kolei żelaznych, statków, maszyn i kotłów parowych, machin wodnych, mostów, przyrządów kopalnianych) i §. 89. (tj. na rzeczach do telegrafów rządowych należących).

II. Jeżeli wynosi więcej niż 5 złr. i gdy dotyczy:

- a) płodów na polu, owoców (na drzewach) i liścia drzew morwowych, gdzie takowe do żywienia jedwabników służą;
- b) bydła na paszy lub z wygonu;
- c) sprzętów rolniczych na polu;
- d) kopalin (kruszców) narzędzi lub sprzętów w kopalniach, lub na jawie, na haldach (kupach gruzów kopalin) lub warsztatach kopalnianych.

§. 176. *ad d)* Ze względu na charakter [osobę] sprawcy staje się kradzież zbrodnią:

I. Bez względu na ilość, jeżeli sprawca jest złodziejem z przyzwyczajenia [z nałogu].

II. Ze względu na ilość [kwotę] wyższą nad 5 złr.:

- a) jeżeli sprawca już dwa razy za zbrodnie lub przestępstwo kradzieży był karany;
- b) jeżeli kradzież popełnił służyący na służbodawcy lub jego domownikach, lub
- c) jeśli ją popełniła czeladź rzemieślnicza, terminator, lub najemnik, na ich majstrze, lub na tych, którym się do roboty najęli.

§. 461. Podobna kara ma miejsce na sprzeniewierzenia i oszustwa, jeżeli pierwsze podług

§§. 181, i 183, drugie podług okoliczności w §§. 199, 200, i 201. wymienionych nie stają się zbrodniami.

§. 181. Przeniewierzenie staje się zbrodnią, gdy kto na mocy publicznego (rządowego lub gminnego) urzędu swego, — albo na mocy szczególnego [osobnego] od zwierzchności lub gminy zlecenia, powierzona sobie rzecz, wartości większej nad 5 złr. zatrzymuje lub sobie przywłaszcza.

§. 183. Zbrodni przeniewierzenia ten także staje się winnym, kto oprócz przypadku w §. 181. wyrażonego, powierzona sobie rzecz wartości większej nad 50 złr. zatrzymuje lub sobie przywłaszcza.

Rzeczy przez wierzyciela w zastaw wzięte, (tudzież) [i] do zachowania u dłużnika pozostawione, uważane będą także za rzecz temuż ostatniemu powierzona.

Treść §. 197. jest:

[Kto drugiego za pomocą chytrłości w błąd wprowadza, przez co ktokolwiek, bądź państwo, bądź gmina lub inna osoba szkodę na majątku lub prawach ponieść ma — lub kto w tym celu i w pomieniony sposób wyzyskuje błąd lub niewiedomość drugiego, popełnia oszustwo, bez względu czy to czyni z chęci zysku, z namiętności, w zamiarze przysporzenia komu nieprawnie korzyści lub w jakimkolwiek innym].

§. 199. Pod warunkami §. 197. staje się oszustwo zbrodnią z istoty [natury] czynu:

- a) jeżeli kto we własnej sprawie w sądzie oświadczył się do [z gotowością złożenia] fałszywej przysięgi, lub takową rzeczywiście złożył, — albo jeżeli kto starał się, aby fałszywe świadectwo w sądzie złożono, — albo jeżeli fałszywe świadectwo sądownie ofiarowanem lub złożonem zostało, chociażby takowe nie

obejmowało zarazem ofiarowania lub złożenia przysięgi;

- b) jeśli kto charakter publicznego urzędnika fałszywie przybiera [udaje publicznego urzędnika], — albo rozkaz od zwierzchności, lub nadane sobie ze strony władzy publicznej szczególne upoważnienie zmyśla;
- c) jeśli w publicznym (jakim) zatrudnieniu używana jest fałszywa, czyli mniejsza cymentowana lub niecymentowana waga lub miara;
- d) jeśli kto publiczny (jaki) dokument, lub przez publiczny (jaki) zakład zaprowadzone odczekowanie, stempel, pieczęć lub próbę podrabia lub fałszuje;
- e) jeśli kto dla oznaczenia granic porobione znaki [jeśli kto znaki graniczne] znosi lub przesuwają;
- f) jeśli kto przez marnotrawstwo nabawił się niemożności płacenia, lub podstępnie starał się przedłużyć sobie kredyt, — albo przez podstawienie zmyślonych wierzycieli (lub też inaczej jak przez zwodnicze porozumienie się) [lub za pomocą tajnego porozumienia] lub przez ukrycie (pewnej) części majątku swego prawdziwy stan masy przekręca.

§. 200. Inne oszustwa stają się zbrodnią jeżeli szkoda (która została) zrządzona (albo do zrządzenia której zły zamiar był skierowany) [lub zamierzona] wynosi więcej niż 25 złr.

§. 201. Gatunki oszustwa nie mogą wprawdzie, dla wielkiej ich różnorodności, być wszystkie w niniejszej ustawie wyszczególnione. W szczególności jednak, ze względu na ilość [kwotę] dopiero co wymienioną [25 złr] staje się winnym zbrodni ten:

- a) kto fałszywe prywatne dokumenta sporządza lub prawdziwe fałszuje;

kto dokumenta do niego albo wcale nie, albo nie wyłącznie należące, na szkodę drugiego niszczy, uszkadza lub zataja;

kto podrobione lub sfalszowane publiczne papiery kredytowe, tudzież kto fałszywą monetę, bez porozumienia się z fałszerzem lub uczestnikami, świadomie w dalszy obieg puszcza;

- b) kto zabobonem lub innem (jakim) podstępem omamieniem, słabości umysłu drugiego nadużywa, dla szkody [na szkodę] tegoż lub też osoby trzeciej;
- c) kto znalezione lub przez omyłkę doszłe doń rzeczy [kto znalezione lub takie rzeczy, które mu się przez omyłkę dostały] rozmyślnie ukrywa i sobie przywłaszcza, co jednak nie ma zastosowania do ukrywania znanego skarbu;
- d) (kto fałszywie na siebie) [kto fałszywe] imię, stan lub charakter przybiera, (za) właściciela cudzego majątku (się) udaje, albo innym fałszywym pozorem się osłania, aby sobie nieprawne przywłaszczyć zyski, aby komu w majątku lub prawach szkodę zrządzić, albo go do szkodliwych czynności uwieść, którychby tenże bez takowego podstępu nie był przedsiębrał.
- e) kto w grze fałszywych używa kostek, kart fałszywych, podstępnego porozumienia się, albo innych wybiegów chytrych.

§. 463. Kradzieże i przeniewierzenia między małżonkami, rodzicami, dziećmi lub rodzeństwem, jak długo ci w wspólnym związku gospodarstwa żyją, mogą jedynie na żądanie głowy rodziny karanemi być podług §. 460.

§. 464. Uczestnictwo [w] kradzieży i przeniewierzeniu stanowi przestępstwo, jeżeli takowe nie staje się zbrodnią wedle §§. 185. i 186.

§. 185. Uczestnictwa [w] kradzieży lub przeniewierzeniu ten staje się winnym, kto skradzioną lub przeniewierzoną rzecz ukrywa, nabywa lub zbywa.

§. 186. Jeżeli uczestnikowi wiadomo jest:

- a) ze względu na ilość lub wartość rzeczy, lub z zachodzących poprzedzających okoliczności [z przebiegu sprawy] iż kradzież lub przeniewierzenie popełniono w sposób zbrodnię stanowiący, (o ile by kradzież lub przeniewierzenie nie ściągało się li tylko do osobistej własności sprawcy) [według tekstu niemieckiego: o ileby te okoliczności — stanowiące że kradzież lub przeniewierzenie jest zbrodnią — nie odnosiły się li tylko do osoby sprawcy — w myśl §. 176.] albo
  - b) jeżeli ilość lub wartość wszystkich, kilką razami [za kilkoma zawodami] ukrytych, nabytych lub zbytych rzeczy, z kradzieży pochodzących, razem złr. 25, z przeniewierzenia zaś pochodzących, razem złr. 50 przenosi; wówczas karanem być winno uczestnictwo więzieniem od 6 miesięcy do jednego roku, a podług wielkości sumy, podstępu i (poparcia) szkody zrządzonej, aż do lat pięciu.
-

Powołany w §§. 3. i 11. Ordynacyi wyborczej
§. 6. Ustawy z dnia 15. lutego 1867 (takzwanej
Nowelli karnej) opiewa jak następuje:

§. 6. Od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy zachodzi — połączona wedle ust. karn. z d. 27. maja 1852 lub innych prawnych przepisów — ze skazaniem na karę — utrata szlachectwa, orderów i odznak honorowych, tytułów, akademickich stopni i godności, posad i służb państwowych i innych publicznych, bądź krajowych, bądź gminnych, adwokatury, notariatu, publicznej agentury lub zastępstwa stron w obec publicznych urzędów, radziectwa gminnego lub innych publicznych reprezentacyi, tudzież pensyi, prowizyi, dodatków na wychowanie lub innych poborów — już tylko przy skazaniu na karę za zbrodnię, lub za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w tychże i oszustwa (§§. 460, 461, 463, 464. u. k.).

[Ustęp drugi]: Niezdolność do osiągnięcia wyżej nadmienionych zaszczytów [odznak] i uprawnień ma na przyszłość ustawać z końcem kary u skazanych na karę za jedną ze zbrodni oznaczonych w następujących (dziiesięciu) ustępach ustawy jako to:

1. §. 58. ust. karn. lit. b. i c. i artykuł I. ustawy z d. 17. grudnia 1862 (Dz. pr. państwa r. 1863 nr. 8.)

[Ustępy te §. 58. U. k. opiewają:] Zbrodnię zdrady głównej popełnia kto przedsięwzię:

- b) coby zmierzało do gwałtownego zmienienia formy rządu;
- c) do oderwania części składowej państwa lub uszczuplenia jego obszaru;

lub do sprowadzenia na państwo lub powiększenia niebezpieczeństwa z zewnątrz, lub zaburzenia lub wojny domowej wewnątrz; bez różnicy czyby się to działo publicznie, czy potajemnie, przez pojedyncze osoby, lub związki, przez knowanie, wzywanie, pobudzanie, nakłanianie słowem, piśmem, drukiem, obrazami i wizerunkami, poradą lub czynem, z bronią w rękę lub bez broni, przez udzielanie prowadzących do tego tajemnic lub zamachów [zamysłów], przez podburzanie, werbowanie, szpiegowanie, wspieranie lub inną jakąkolwiek bądź do tego zmierzającą czynność, nawet choćby takowa bez wszelkiego zostało skutku.

[Artykuł I. ust. z d. 17. grudnia 1862 (Dzien. pr. P. 1863 nr. 8.) opiewa: Zbrodni zdrady stanu oznaczonej w §. 58. ustępie b. Ustawy karnej, staje się winnym szczególnie także ten, kto coś przedsięwzię, co zmierza do gwałtownej zmiany konstytucyi państwa.]

2. §. 60. [Wspólnictwo winy w zdradzie głównej a. z zaniechania przeszkodzenia] i §. 61. [b. z zaniechania doniesienia] o ile się te czyny nie odnoszą do wypadku §. 58. lit. a. [przez coby osoba cesarza na ciele, zdrowiu lub wolności miała być zgwałconą lub na niebezpie-

wyjątek

czeństwo narażoną, albo przezcooby przeszkodzenie w wykonywaniu praw rządu jego miało być uskuteczniönem];

tudzież rozporządzenia Ministerstwa z d. 27. kwietnia 1854 Dz. pr. P. nr. 107, które opiewa:

[Jako wspólnictwo w głównej zdradzie mają być uważane, sprowadzanie, obrót, nabywanie i rozpowszechnianie znaków pieniężnych i papierów kredytowych rewolucyjnej propagandy, jako to: losów Mazziniego, not dollarowych Kossuta itd.; kaźden zaś, któren w sposób niestanowiący współwiny w zdradzie stanu ani też innej zbrodni, przychodzi w posiadanie takich papierów a takowych nie oddaje bezzwłocznie Władzy — staje się przez zaniechanie oddania winnym wykroczenia, za co ma być karanym surowym aresztem od 2 miesięcy do 1 roku a nadto karą pieniężną wyrównyującą dwadzieściakroć kwotę, na którą papiery opiewały. Ktoby był już w posiadaniu takich papierów, dla posiadania samego nie ulegnie karze, skoro takowe do 1. Czerwca 1854 Władzy odda.]

3. §. 65. Ust. karn. [Zbrodni zamieszania publicznej spokojności staje się winnym, kto publicznie lub przed więcej ludźmi, albo drukami, rozpowszechnionemi pismami, obrazami i wizerunkami

- a) pogardę lub nienawiść przeciw osobie Cesarza, przeciw jednolitemu związkowi cesarstwa, przeciw formie rządu lub administracyi państwa wzniecić i usiłuje; albo
b) do nieposłuszeństwa, sprzeciwiania się czyli oporu przeciw ustawom, rozporządze-

Tylko na czas trwania kary pozbawiają prawa wybierania i obieralności.

niom, wyrokom lub zarządzeniom sądów lub innych władz publicznych, albo do odmówienia podatków, lub zarządzonych na cele publiczne opłat wzywa, pobudza lub nakłonić usiłuje.

Tej samej zbrodni staje się winnym, kto c) z więzki tworzyć, lub innych do uczestnictwa w nich skłonić usiłuje, lub sam w jakikolwiekby sposób w nich udział bierze, które mają za zadanie jeden z celów pod a.⁵ i b. oznaczonych.]

o ile się ta zbrodnia nie odnosi do osoby cesarza i art. II. wyżwspomnionej ustawy z d. 17. grudnia 1862; — którego opiewa:

[Kto publicznie lub w obecności kilku ludzi, lub zapomocą druków, rozpowszechnionych pism lub wizerunków stara się podżęgać do pogardy lub nienawiści przeciw konstytucji państwa, staje się winnym zamieszania spokoju publicznego i ma być karany karą naznaczoną §. 65. U.k.]

4. §. 66. Ust. kar. [zamieszanie publicznej spokojności przeciw któremu z państw związkowych niemieckich.]

5. §§ 68, 69, 73, i 81. Ust. kar. [Powstanie, zbiegowisko, rozruch, gwałtowne porwanie się na osobę rządową w służbie] o ile wspomniane tu zbrodnie polegają na przyczynach, [motywach] politycznych.

6. §§. 76, 78, i 80. [Gwałt publiczny: a) gwałtowne działanie przeciw zgromadzeniu jakiemu przez rząd do rozpraw publicznych powołanemu, przeciw sądowi lub innej władzy publicznej; b) gwałtowne działanie przeciw korporacyom prawnie uznanym albo przeciw zgromadzeniom pod

wyjątek.

wyjątek.

warunkow.

warunkowo

spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej odbywającym się. §. zaś 80. naznacza kary w wypadkach powyższych zagrożone jeśli wezwanie publiczne do tych czynności skutku nie osiągnęło.]

7. §. 143. ustęp 2. [Jeżeli w bijatyce śmierć nastąpiła z przyczyny wszystkich ogółem ciosów (nie jednego szczególnie) lub jeżeli się nie da oznaczyć, kto zadał cios śmiertelny, wówczas wprawdzie nikt zabójstwa, ale wszyscy, którzy się na zabitego targnęli, winnymi się stają z brodni ciężkiego uszkodzenia ciała i skazani być mają na ciężkie więzienie od 1 do lat 5.

i §. 157. ustęp 2. [Jeżeli zaś ciężkie uszkodzenia ciała, li tylko z ogółu działania nadwreżeń i pokrzywdzeń wyniknęło, od więcej osób pochodzących [przez więcej osób zadanych] — albo jeżeli dowieść nie można kto ciężkie zadał, razy, wówczas wszyscy, którzy się na pokrzywdzonego targnęli, mają być poczytani za winnych z brodni ciężkiego uszkodzenia ciała, i więzieniem od 6 miesięcy do 1 roku ukarani.

8. §. 158. [Kto kogo z jakiegokolwiek przyczyny do walki na broń zabójczą wyzywa, i kto na takowe wyzwanie do walki staje, ten popełnia zbrodnię pojedynku.]

§. 163. [Kto do wyzwania albo do rzeczywistego wystąpienia jednej lub drugiej strony na plac bitwy pobudzał, lub winny sposób rozmyślnie przyczyniał się, albo temu, który starał się odwrócić wyzwanie, wzgardą zagrażał lub ją okazywał, ten ukaranym być winien więzieniem od 6 miesięcy do 1 roku; a jeżeli jego wpływ szczególnie ważnym (był) [się okazał],

i zranienie albo nawet śmierć nastąpiła od 1 roku do lat 5],

o. i §. 164. [Ci którzy się za pomocników, czyli takzwanych sekundantów na stronę jednego z pojedynkujących się do boju stawili, ukarani będą więzieniem od 6 miesięcy do 1 roku, a w miarę (wielkości) ich wpływu i zaszłego złego, nawet aż do lat 5].

w 9. §. 212. [Gdy kto złośliwie zaniedbuje przeszkodzić popełnieniu zbrodni, będąc w możności tego bez narażenia na niebezpieczeństwo siebie samego, swych należących [Angehörige] lub osób pod prawną opieką jego zostających.],

k §. 214. [Gdy kto przed dochodzącą zwierzchnością, prowadzącą do odkrycia zbrodni lub sprawcy poszłaki tai, tj. wyjściu ich na jaw umyślnie przeszkodzić lub takowe przynajmniej utrudnić stara się, albo sprawcę ukrywa, albo wiadomym sobie zbrodniarzom schronienie daje, lub też schadzki onychże ułatwia, którymby był mógł przeszkodzić.], i

r §. 217. Gdy kto dla zbrodni uwiezionemu sposobność do ucieczki podstępem lub gwałtem ułatwia, albo poszukującej zwierzchności w chwytaniu zbiegłego przeszkadza.

a O ile oznaczona w tych 3 paragrafach zbrodni dawańa pomocy zbrodniarzowi odnosi się do której ze zbrodni pod l. 1—8 wyliczonych.

w 10. §. 220. Gdy kto bez uprzedniego porozumienia się zbiegłemu od służby wojskowej żołnierzowi (zbiegowi, dezertrowi) przez wskazanie drogi, przebranie onegoż, ukrywanie, przez dozwole-

mu u siebie pobytu, lub innym jakimkolwiek — bądź sposobem pomoc daje, i przeto dalszą jego ucieczkę ułatwia, albo wykrycie i schwytanie zbiega utrudnia.

[Ustęp trzeci]. Natomiast inne złe skutki, które jeszcze oprócz głównej kary i ubocznych kar, i o p r ó c z postanowionej prawem prasowem z 17. grudnia 1862 (D p.P. r. 1863 nr. 6) utraty kaucyi — idą za wyrokiem sądu karnego wydanym na mocy ustawy karnej lub innych prawnych przepisów, o ile takowe złe skutki nie miałyby odrębnie przez sędziego być zawyrokovane — na przyszłość wcale nie mają mieć miejsca przy właśnie wymienionych (pod 1—10) zbrodniach, tudzież przy przestępstwach i przekroczeniach z wyjątkiem wypadków w §§. 460, 461, 463, i 464. Ustawą karną objętych.

[Ustęp ostatni]. Dla skazanych na karę za inne zbrodnie niż oznaczone w drugim ustępie niniejszego paragrafu ustaje niezdolność do osiągnięcia wzmiankowanych w pierwszym ustępie niniejszego paragrafu zaszczytów i uprawień, również ustają złe skutki w trzecim ustępie tegoż paragrafu wspomniane z upływem dziesięciu lat — jeżeli winny był skazany najmniej na 5 lat więzienia, — w innych wypadkach z upływem pięciu lat, a dla skazanych za wyżej przytoczone przestępstwa (§§. 460, 461, 463 i 464 ust. kar.) [ustają] po upływie trzech lat po skończonej karze.

Rejestr.

Objaśnienie. Cyfry bezpośrednio po słowach rejestru umieszczone oznaczają liczbę porządkową paragrafów Statutu, litery przy tych cyfrach, wskazują ustępy paragrafów. — Cyfry poprzedzone literami OW. odnoszą się do paragrafów Ordynacyi wyborczej, drugą część statutu stanowiącej. Litera C. poprzedza cyfry paragrafów Ustawy o przynależności; po literach „str.“ umieszczone cyfry oznaczają stronicę niniejszej książeczki na których się znajdują ustępy innych Ustaw w Ordynacyi wyborczej powołane.

Skrócenia użyte są następujące :

Adm.	zamiast :	administracyjna.
Chrz.	”	chrześcijański.
Czł.	”	członek.
Gm.	”	gminna, gminy.
i d., dal.	”	i dalsze.
i n.	”	i następne.
k.	”	karna.
Kom.	”	Komisya.
kr.	”	krajowy.
m.	”	miejska, miasta.
Mag.	”	Magistrat.
Now. kar.	”	Nowella karna.
ost.	”	ostatni.
OW.	”	Ordynacya wyborcza.
p. t.	”	patrz także.
pol.	”	polityczna.
Pr. albo Prez.	”	Prezydent.
pr.	”	prawo, prawa.

przyn.	zamiast:	przynależność.
Ř.	"	Rada.
R. m.	"	Rada miejska.
rząd	"	rządowa.
str.	"	stronica.
uchw.	"	uchwała, uchwała.
uczeſt.	"	uczeſtnik
uſt.	"	uſtęp.
U. lub Uſt.	"	Uſtawa.
Wł, Władz.	"	Władza.
wyb.	"	wybór, wyborczy i t. p.
Wydz. kr.	"	Wydział krajowy.
zagr.	"	Zakres.
zast.	"	Zaſtępca.
— między dwiema cyframi zamiast ſłówka: do.		

- Adaptacye uchwale R. zastrzeżone** 35. e.
- Administratorowie parafii wybierają OW.** 1. d.
- Adoptowani C** 6.
- Adwokaci OW.** 1. g.
- Akt wyboru spisany OW.** 22. 33.
- Archiwum m. przechowuje** 50 OW. 33.
- Areszt patrz Kary.**
- Bezpieczeństwo osób i mienia** 11. 30 b.
- Bezwarunkowość pr.przyn C** 8
- Bożnice** 99.
- Budowle uchwalane** 35. e.
- Budownictwo** 30 k.
- Budżet uchwała** 35. k. — jawnie 49. — układa Mag. 80 81.
- Burmistrz dotychczasowy jeszcze działa** 113. OW. 15. 22. 26.
- Cele religijne, dobroczynne i naukowe odrębne** 96. i n.
- Cenzus przy wyborach OW.** 1.
- Certyfikat przynależności C.** 32 do 35. 42.
- Chorych ubogich pielęgnowanie C.** 24. 29. do 31.
- Chrześcian prawa i obowiązki szczególne (odrębne)** 96. i dal.
- Ciupasem odsyłać p. Odsyłanie. Cmentarze** 99.
- Czas jak długo budżet i rachunki mają leżeć do przejrzenia** 80. — jak długo posiadać trzeba majątek aby mieć prawa itd. OW. 1.
- co do uwag nad podwyższeniem podatków 93.
- Czas trwania wykluczenia od pr. wyb. OW.** 3. — od pr. obieralności OW. 11. i str. 80. i n.
- trwania wystawienia listy wyborczej OW 13.
- uchwalenia budżetu 80.
- ukonstytuowania R. OW. 22.
- i miejsce wyborów ogłoszone OW. 14.
- zgromadzeń wyborczych OW. 13. ust. ost.
- Czeladź rzemieślnicza i służebna** 30. g
- Członkowie gm., kto są** 3. ich spis 17. ich prawa i obowiązki p. Prawa, Obowiązki.
- komisji głosują OW. 17. podpisują OW. 20.
- Dawanie poręki** 35 b.
- Delegaci R. ich wybór, liczba** 21.
- należą do składu magistratu 63 ich stanowisko w nim 70.
- obecni być mają 7. ich oznaki służbowe 74.
- pobierają wynagrodzenie 26.
- składają urządowanie 28.
- wybierani są na rok jeden 23.
- zastępują Prezyd. 53.
- Długi gm.** 35. b.
- Dłużnicy gm. nieobieralni OW.** 10
- Dobro gm. p. Majątek.**
- Dochody gm. 77. ich dzierżawcy nieobieralni OW.** 10. ich przeznaczenie niezmiennie 83.
- Dodatki do podatków** 86—89. 101. 105.
- Doktorowie fakultetów OW.** 1. g.
- Dokument przynależności patrz Certyfikat.**

- Dokumenta podpisują 55. OW. 33.
 Dotychczasowy zwyczaj 96.
 Dowód przynależności patrz Certyfikat.
 — tożsamości osoby potrzebny OW. 17.
 Dożywotnicy, ich prawa 5. OW. 1.
 Droga prawa nie przysłuży C. 8. 44.
 Drogią prawa ma być poszukiwany 62. C. 28. 29. 37. 38.
 — prawa zniewalać C. 23
 Drogi, mosty itp. 30. c. 35 e. konkurencya do nich 95.
 Duchowieństwa prawo do wyb. OW. 1.
 Duchowni, ich prawa przynależności C. 10.
 Duchowny Prezydentem być nie może OW. 26.
 Dwóch zgodnych uch. potrzeba 35 b. d. 42 g. 56 86.
 Dyety, kto pobiera 26, kto oznacza 35 s.
 Dyscyplinarne przepisy 35. o. 54. — śledztwo 106. OW. 11. d.
 Dzieci przynależność C. 6 12. 21.
 Dzielnicom wolno głosować osobno OW. 17.
 Dzierżawy i dzierżawcy 35. g. 55. OW. 10.
 Egzamina potrzebne koncepcyentom 72.
 Egzekucya kar, opłat i podatków 94.
 Emerytury 26. 35 p. r.
 Emolumenta 35 r. s. 91.
 Ewidencya praw i przywilejów m. patrz Inwentarz
 Fundacje mają prawa uczestników gminy 3.
 — i fundusze, ich zarząd 63. inwentarz 75. 76.
 — specjalnie chrześcijańskie lub żydowskie 96—99. p. t. Zakłady.
 Głosowanie jawne lub tajne 48. w sprawach karnych 67.
 — osobiście OW. 4. p. t. Pełnomocnictwo.
 — przy wybor. OW. 16. 17. 18. 19. — — Prezydenta OW. 28.
 — tajne ma miejsce 48. OW. 28.
 Głosy nieważne OW. 21. 29.
 Gmina rozstrzyga C. 8. patrz także Rada gm.
 Gminy połączone (części gm.) C. 3. 27.
 — wspólnie zaopat. ubogich C. 27.
 Granice gm. 2. 30. 42 g.
 Honorowi obywatele 10. OW. 1. 1
 Ilość kandydatów do ściślejszego wyboru OW. 2i. 29
 — radnych potrzebna do ukonstytuowania Rady OW. 22.
 Instrukcya delegatom 70.
 — magistratowi, Prezydentowi 35 l. 56. 114.
 — radnym niema miejsca 23.
 Inwentarz majątku gm. i fundacyi 75.
 — podstawą budżetu 80.
 Izba obrachunkowa 71. 72.
 Izraelitów obowiązki i prawa odrębne 96. i dalsze.
 Jawność obrad 49. wyb. OW. 16.
 Jednanie stron 30 m. 42 f.
 Język urzędowy 32.
 Kapłani wybierają OW. 1.
 Karani p. t. Wykluczeni i s. 80 i n.
 Kartki głosowania OW. 18. 19. 28.
 Kary pieniężne i aresztu orzeka Mag. 66. — orzeka Prezydent 67. — zagraża Prezydent 59.
 — zagraża R. 36. Kara na Prezydenta 106. 111. w og. 68. 69. 94.
 Kas miejskich likwidacya, skontrowanie 40. 57.
 Kasyer urzędnikiem stałym 72.
 Katecheci OW. 1.

- Kaznodzieje OW. 1.
 Kobiet przynależność C 7.11.20.
 Kobiety wybierają OW. 4. p. t.
 Żony.
 Kolegialne posiedzenia 56. u-
 stęp ost. 63.
 Kolegialnie muszą być zała-
 twiane 67.
 Komisya reklamacyjna OW. 13.
 — rozstrzyga wątpliwości przy
 wyb. OW. 20.
 — wyborcza OW. 15—17.19—22
 Komisy Rady m. 43. 56.
 Komplet do wejścia w życie no-
 wej R. 113. OW. 25.
 — do wyborn Prez. OW. 28.
 — do wyb. Wice Prez. OW. 31.
 — Rady administracyjnej chře-
 ściańskiej 97. OW. 24.
 — większy do uchwał potrzebny
 35 b. d. 42 g. 97. OW. 25.
 — zwyczajny, jaki ma być 45.
 Konceptowi urzędnicy 72.
 Konieczność należenia do gmi-
 ny C. 2. 4.
 Konkurencyje kościelne i szkol-
 ne 95. 98. 99.
 Konkurs (npadłość) przeszkoda
 w obieralności OW. 11.
 Kontraktów zawieranie 35 g. h
 55.
 Kontrola p. Wykonywanie.
 Kooperatorowie OW. 1.
 Korporacje mają prawa uczestn.
 gm. 3 ich prawo wybierania
 OW. 1-3. 6.
 Kościelne sprawy konkur. 95. 98.
 — prawo patronatu 42 d.
 Koszta podróży 26. 35 s.
 Kosztem obowiązanych zaradze-
 nie C. 22. 23. 27—30. 38. 39.
 Kraj głosuje OW. 1 3 5.
 Księga kar 67.
 Księża p. Duchowni.
 Kwestye sporne C.37.p Jednanie.
 Legatu przyjęcie lub zrzeczenie
 się 35 d.
 Licytacye 30 n 65.
 Liczba członków żądających
 zwołania nadzwyczajnego po-
 siedzenia 44.
 — członków do uchwalenia taj-
 ności posiedz. 49. — do pod-
 pisania protokołu 50 — do pod-
 pisu dokumentów 55.
 — członków komisji wyborczej
 OW. 15. — Rady administra-
 cyjnej chrześciańskiej 97.
 — delegatów 21.
 — Radnych na karcie głosowania
 OW. 18.
 — Radnych co do wyznań 97.
 OW. 24.
 — p. t Ilość.
 Liczbę posiedzeń oznacza 44.
 Likwidacya p. Kasy m.
 Lista głosujących OW. 19. 20.
 — wyborcza OW. 17. p. Spisy.
 Lokowanie kapitałów 35 c.
 Los rozstrzyga OW. 21. 29.
 Magistrat 25. 53. — jego orga-
 nizacya 35o. nad nim kontrola 40
 odpowiedzialność 62. jego skład
 i zakres działania 63—74. —
 załatwia samodzielnie 35h. l.r. 43.
 — zażalenia przeciw niemu
 39. 109.
 — pobiera podatki, opłaty, kary 94.
 — przedstawia do mianowania
 urzędników i sługi 72.
 — układa budżet i zamknięcie
 rachunków 80. — listy wybor-
 cze OW. 13.
 Magistrowie OW. 1 g.
 Majątek gm. i zakładów gm. 30.
 34. 35. 40. 55—57. 62. 64. 75.
 76—81. 83. 84.
 — jego kotrola 102. — co do róż-
 nych wyznań 96—100.
 — wyłącznie chrześciański 98.
 — wyłącznie izraelicki 99.
 Małoletni głosują OW. 4.
 Mąż głosuje za żonę OW. 4. 7.
 Metryki gminy 42 c.

- Mianowanie nauczycieli, urzędników, sług** 35 r. 72. — duszpasterzy 98. — rabinów 99. — pełnomocników OW. 6. 7.
Ministerstwo rozstrzyga C 40. p. t. Odwołanie.
Mosty p. Drogi.
Na koszt gminy działa Władza krajowa 110. 111.
Nabywanie praw lub nieruchomości 35 b.
 — prawa przynależności C 5. do 10. 45. 46.
Naczelnicy biur, urzędów pomocniczych, Izby obr., Urzędu bud. i kasyer nie powinni być w pokrewieństwie 72.
Nadwyżki dochodów 77. 78.
Nadzór p. Wykonywanie.
Nagłe wypadki 58. 60. 67. 81 110.
Nagrody p. Wynagrodzenie.
Najstarszy wiekiem przewodniczy przy wyb. Prez. OW. 26.
Namiestnik przyjmuje przysięgę 25. — rozwiązuje R. 112.
Namiestnictwo p. Wł. nacz. pol.
Nauczyciele OW. 1 h. — wolni od dodatku do podatku 91. p. t. Szkoły.
 — ich przynależność C. 10.
Nienaruszalność praw na specjaln. tytułach opartych C. 49. 50. p. t. Tytuł.
Nieobecni podczas wywołania OW. 17.
 — w gminie czy głosują OW. 4.
Nieobieralni OW. 10. 11. 23. 26. 27. p. t. str. 80 i n.
Nieradni w komisji wyb. OW. 15.
Nieswojak, przybłąda C. 18. 19. 20. 46.
Nieuwzględnione nazwiska na liście głosów. OW. 18.
Nieważne posiedzenia, uchwały 47. 48. 63, p. t. Komplet.
Niewiasty OW. 4.
Notaryusze OW. 1 g.
- Obcy w gminie** 3. 11. 16.
 — Ubodzy 28—31
Obieralność OW. 9. 27. i str. 80.
 — do komisji wyb. OW. 15.
Obliczanie głosów OW. 16 20 28.
Obowiązek obywateli m. do opłat 6 — do złożenia przyrzeczenia 7 — do pełnienia urzędu 15.
 — Władzy polit. kr. 56. 108.
 — gm. wychowywania ubogich C. 23. — ich zaopatrzenia C. 22—24. 26—31. 38. 44. 47. 48.
Obowiązki chrześcian 96. i dal.
 — członków gm. 14. — w razach nagłych 58. — o ile mają odrębne 85.
 — delegatów p. Delegaci.
 — gm. co do przynależności p. Ustawa str. 65—79.
 — gm. jako Obszaru dworskiego C. 45—48.
 — magistratu p. Magistrat.
 — obcych w gm. 14. — w razach nagłych 58.
 — obywateli honorowych 10.
 — Prezydenta do udziału w skontrolowaniu kas 57. — do wstrzymania uchwał 56 — do zarządzeń w razach nagłych 58. p. t. Prezydent.
 — przynależnych do opłat 4.
 — Rady 36—38. p. t. Rada.
 — uczestniczących w pożytku. 84.
 — Żydów 96. i dalsze.
Obręb gm. 1. 36. — pod względem równości podatku 87.
Obwieszczenie p. Ogłoszenie.
Obyczajność dozoruje gm. 30 h.
Obywatelstwo miejskie 5. 6. — honorowe 10. 42 b. — państwa OW. 1. C. 2.
Odmówienie certyfikatu przynależności C. 42.
Odpowiedzialność gminy C. 30. 43 — Magistratu 62. — Prezydenta 62. — za rachunki 80. — Rady 36. — Radzie 62. 80.

- Odsyłanie pod strażą (szupaso-
wanie) C. 43
- Odwołania się niema w spra-
wie prawa obywatelstwa 5. —
w sprawie przynależności C. 8.
41. w toku wyborów OW. 13.
- Odwołanie się (rekurs) ma miej-
sce 16. 68. 73. 101. 105. —
przeciw rozwiązaniu R. 112. w
sprawach wyborów OW. 13. 23.
— — w sprawach przynależno-
ści C. 8. 40—42.
- rozstrzyga 39. 105 109. OW. 13.
- Odzyskanie praw 8. i str. 94. 95
- Oficerowie OW. 1 i 2.
- Ogłoszenie o wyłożeniu spisu
wyborców OW. 13. terminu
wyborów OW. 14. uchwał o
podatkach 93.
- wyborów OW 22. — — Prez
i pierwsz. Wice-Prez. OW 33
- Ograniczenie co do zgromadzeń
wyborczych OW. 13. ust. ost.
- praw radnych co do wyznań 97.
- Oplaty od przynależn. do gm.
4. C 9. 30. 33. — od prawa
obywatelstwa 6. 42 b. — za u
żytek z dobra gm. 78. 84.
- gminy 84. — jakie gmina mo-
że nakładać 86—94.
- na cele wyznań 101.
- Organizacya magistratu 35 *o.p.r.*
- Osoby do wojskowości należące
OW. 1 i 2.
- pod śledztwem OW. 3.
- Oznaki zewnętrzne służbowe 74.
- Państwo ma prawo wybierania
OW. 1-3 5
- Pełnomocnictwo przy głosowa-
niu OW. 4. 8.
- Pensyonistów prawo wybiera-
nia OW. 1 f. i.
- Peryod wyborczy 23.
- Pielęgnowanie chorych ubogich
C. 24. 29—31.
- Płace 26. 35 p. t
- Pobór podatków i opłat 94.
- Pobyty w gm. od roku daje pr. wy-
bierania OW. 1 f.
- Początek urzędowania 23
- Podanie do wiadomości Władzy
i Wydziału kraj. OW. 33. p.t.
Zawiadomienie.
- Podatki 84. i n. i 101., czyn-
szowe 90.
- Podpisanie aktu wyboru Prez.
OW. 33.
- Podrzutki, ich przynależność C.
19. 20 27.
- Podwyższenie opłat, podatków
89. 90. C. 9.
- Podział majątku gm. 76.
- Pokrewieństwo, powinowactwo
przeszkoda 46. 61. 72.
- Policya 16 30 d—h. k. i ost.
ustęp. 36. 58 66. 67. C. 29—31.
— p. t. Władza rząd. bezpiecz.
- Pomocnicy duchowni OW. 1.
- Pomyłki p.gł. rozstrzyga OW. 20.
- Poprawki w spisie wyborców
miejscu nie mają OW 13. u. ost.
- Poręka, polecenie 35 b.
- Porozumienie dwóch Władz po-
trzebne C. 40.
- stron o koszta C. 40.
- Porządek czynn. p. Regulamin.
- Porządek w głosowaniu OW.
17. 28. 29.
- Posiadacze przedsiębiorstwa i
realności głosują OW. 1. 4.
- Posiedzenia zwyczajne i nad-
zwyczajne 44. — jawne tajne 49.
- Postępowanie w sprawach przy-
należności C. 36—44.
- Poświadczenie wyboru 113.
- Powtórne głosowanie OW. 21. 29.
- Powtórnej uchwały potrzeba
35 b. d. 42 g. 56. 86.
- Prawa chrześcian 96 i dalsze.
- członków gm. (przynależnych
i uczestn.) 11. 12. 75. 76. OW. 13.
- członków gm. do przegląda-
nia i uwag nad budżetem 80.
- — nad podwyższ. podatków 93.
- czł. gm., o ile mają odrębne 85.

- Prawa dożywotników 5. OW. 1.
 — obcych 11. — do pobytu 16.
 — obywateli honorow. 10. OW. 1.
 — obywateli miejsk. 13. OW. 1.
 — obywateli państwa OW. 1.
 C. 15 16.
 — obywatelstwa nabycie 5. 6.
 — — utrata 8. 9. 42 b.
 — płci mezkiej wyłącznie 5
 — płci żeńskiej do głos. przez
 pełnomocn. OW. 4.
 — przynależnych do gm. 11. 12.
 OW. 1. C. 15 16.
 — Radnych do podpisywania do-
 kumentów 55. — do wynagro-
 dzenia 26.
 — Radnych żądania tajności 49.
 — — zwołania walnego zgroma-
 dzenia 44.
 — uczestników gm. 11. 12. 16.
 OW. 1.
 — Żydów 96 i dalsze.
 Prawne tytuły specjalne uwzględ-
 nione 18. 64. 78 83. 85. 95. i n.
 Prawo do wsparcia, zaopatrze-
 nia 12. p. t. Ubodzy.
 — duchowieństwa do wybierania
 OW. 1 d. e.
 — gmin do wynagrodzenia ko-
 szów C. 22. 23. 27—29. 38. 39.
 — gm. do rekursu OW. 23.
 — obieralności OW. 9 i str. 81. i n.
 — odwołania się przysługują ucze-
 stnikom i obcym 16. OW. 13
 23. C. 40. 42. p. t. Odwołanie.
 — patronatu 42 d. 98.
 — pobytu w gminie C. 1—3. 10.
 18. 19. 28. 29. 50.
 — Prezydenta do robienia wy-
 datków nieprzewidzianych 81.
 — Prezydenta w zastępstwie roz-
 wiązanej R. m. 112.
 — Prezydenta zmuszania do ro-
 bót 58.
 — przeglądania spisu wyborców
 OW. 13.
 — przynależności nie przysługują
 C. 15. 16. 45. 46.
- Prawo reprezentacji do nadzoru
 40. 100.
 — Rządu do nadzoru 102. 107.
 — Władzy rządowej do rozstrzy-
 gania zażaleń 109.
 — Władzy do usunięcia i zastą-
 pienia Prezydenta 110. 111.
 — Władzy do zakazu wykona-
 nia uchwał 108.
 — Władzy zarządzenia na koszt
 gminy 111.
 — Władzy żądania wyjaśnień 107.
 — własności 18. 96. i dalsze.
 — wybierania OW. 1—8.
 Preliminarz p. Budżet.
 Pretensye do wynagrodzenia C.
 23. 27—29 39. 43.
 — o zaopatrzenie C. 44. [wia.
 Prezentuje urzędu. p. Przedsta-
 Prezydent 19. 21. 27. 47. 50.
 — i w poręczonym zakresie sto-
 suje się do uchwał Rady 60.
 — jego oznaki służbowe zewne-
 trzne 74.
 — jego płaca 26. — wybór 42a
 113. OW. 25. i dalsze, jego
 zatwierdzenie i przysięga 25.
 — jeśli nie chrześcijanin OW. 32.
 — obejmuje urząd 23. — odbie-
 ra przyrzeczenia 7.
 —, odwołanie przeciw jego roz-
 porządzeniom 39.
 — ogłasza głosowanie za ukon-
 czone OW. 20.
 — ogłasza rezultat wyborów 22.
 — opędza wydatki nagłe 81
 —, przeciw niemu zażalenia 109.
 — przedstawia do mianowania
 urzęd. Izby obrach. 72.
 — przewodniczy komisji reklam.
 i wyborczej OW. 13. 15.
 — przewodniczy Magistratowi 63.
 — — nowej Radzie OW. 22.
 — przydziela delegatom referaty
 i udziela im poleceń 70.
 — przyjmuje przysięgi urzęd. 72.
 — rozpisuje wybory OW. 14. —
 uzupełniające OW. 23.

- Prezidentsamodzielnie decyduje 56. ost. ust. 60 ustęp 2.
- składa urząd 28. — sprawuje poruczone mu czynności 35 *h.* *l. r.* 43.
- urlop bierze i udziela 35 *u.*
- , władza dyscyplinarna nad nim 106. 111.
- wybierany na czas do końca peryodu 24.
- wyłącza i objaśnia §§. Ord. wyb. OW. 16.
- wzywa do wyboru Prezydenta i delegatów OW. 26.
- zagaja wybory OW. 16.
- zagroża karą 59. zagrożony karą 111.
- zakres działania jego 52—62.
- zaniebujący lub przekraczający poruczony zakres dz. 111.
- zawiadamia o wyb. OW. 22.
- zawiadamia władzę 56. 58.
- zawiesza uchwały 56.
- złożony z urzędu 106. 111.
- zostaje na posadzie aż do nowego wyboru Rady 112.
- zwołuje posiedzenia 44. 56. — przewodniczy im 47. — wnosi na ich tajność 49. — zarządza usunięcie publiczności 49.
- Prezydentem być nie może OW. 26.
- Procesą rozpoczyna 35 *i.* — przeszkadza obieralności OW. 10.
- Profesorowie OW. 1 *h.*
- Propinacya 90.
- Protokół 50. — z aktu wyborczego OW. 22.
- Przeciąg czasu posiadania OW. 1.
- Przedsiębiorcy OW. 4. C. 50.
- Przedsiębiorstwa uchwała Rada 35 *e.*
- Przedstawia urzędników Izby i Magistratu 72.
- Przedwyborcze zgromadzenia OW. 13. ust. ost.
- Przełożeni klasztorów, szkół zakładów naukowych OW. 1 *d. h.*
- Przerwa w urzędowaniu 28.
- Przestępcy p. Wykluczeni.
- Przeszkody obieralności OW. 10. 11. 26. — w prawie wybierania OW. 2. 3.
- w sprawowaniu urz. Radn. 28
- uczestniczenia w obradach 46. 96—99.
- do urzędowania 28. 61. 72.
- Przewodniczący nie głosuje 48.
- proponuje tajne posiedz. 49.
- komisiyi reklam. i wyborczej OW. 13. 15.
- Magistratowi 63.
- przy ukonstytuowaniu nowej Rady OW. 22. — przy wyborze Prezydenta OW. 26.
- Radzie 47. — R. adm. chrześć. OW. 25. 32.
- w komisji wyborcz. objaśnia przepisy Ord. wyb. OW. 16.
- Przybłądy (obcy, nieprzynależni do gminy) C. 18—20 46.
- Przyjęcie spadku 35 *d.* — wyboru 22. 113. — do związku gminy C. 8.
- Przymus do robót C. 23. — przy pożarach itp. 58. C. 27.
- do wydania certyfikatu przynależności C. 34. 42.
- do zaopatrzenia ubogich C. 22. 23.
- Przymusowe odsyłanie włóczęgów C. 43.
- Przynależność do gminy p. cała ustawa pod lit C.
- tymczasowa C. 18—20.
- Przynależnym do gm. kto jest. 3. 4. — jego prawa 5. 11. 12 *t* 42 *b.* OW. 1.
- Przyrzeczenie składają obywatele 7.
- Przysięgę składa Prezydent, Magistrat 23. 25. 72.
- Przyzwolenia Wydziału krajowego potrzeba do zmiany granic 2. — na dodatki do podatków 89. 92. 93. 103.

Przyzwoleniu R. m. zastrzeżone 35.64.101. p.t. Zatwierdzenie. Publiczności wydalenie 49.

Rabin OW 1.

Rachunki roczne rozpoznaje 35 m. n. 71. 80. 81. — jawnie 49.

— w ogóle kontroluje 40 71.

— niezałatwione, przeszkodą obieralności OW. 10.

Rada adm. chrześc. 97. i dalsze

— jej uzupełnienie OW. 24. 25.

— jej przewodniczący OW. 32.

Rada miejska dotychczasowa ustępuje 113.

— m. jej skład i wybór 20. — jej zakres działania 33—51. 102.

— m. jej zakres w sprawach fundacyj i zakładów 41 96 i n.

— m. mianuje urzędników i sługi 35 r. 72. — Wiceprezyd. 72

— m. nadaje prawo przynależności, obywatelstwa 9. 42 b.

— m., nadzor nad nią 102.

— nakłada dodatki i inne opłaty 86 i dal. — co do potrzeb wyznań 101.

— m. natychmiast wyda rozporządzenia 114.

— m. obecna przy składaniu przysięgi 25.

— m. oznacza kary i sposób użycia ich 36. 69.

— m., przeciw niej zażalenia 109.

— m. przeznaczają do zastępowania Prezydentów 53.

— m. przystępuje do wyboru Prezydenta OW. 25 i n.

— m. przyzwala na wydatki budżetem przewidziane i nieprzewidziane 35 l. 64.

— m. reprezentuje gm. 19.

— m. rozdaje stypendya i miejsc fundacyjne 42 d.

— m. rozpoznaje rachunki 80.

— m. rozstrzyga rekursa i reklamacje w sprawie wyb. OW. 13 23. — zażalenia 39.

Rada m. rozstrzyga ostatecznie o ważności wyb. OW. 23.

— m. rozwiązana 112.

— m. stanowi opłaty i płace 4. 6 27. 35 p 42 b.

— m. stanowi liczbę i czas zwykłych posiedzeń 44

— m. uchwała budżet w p. żdz. i listop. każd. roku 80.

— m. uchw. dwa razy raz po raz w sprawach 35 b. d 42 g 56. 86.

— m. uchw. nie odwołalnie co do prawa obywatelstwa 5 6. 42 b. — co do suspendowania i usunięcia z urzędu 28. 54. p. t. 73.

— m. uchwała opłatę za prawo obywatelstwa i uwalnia od niej 6.

— m. uchw. postanowienia co do uczestnictwa w użytku z dobra gminy 78

— m. uchwała pozbawienie praw obywatelstwa 9 42 b

— m. uchw. sposób wykonania, w poręczonym zakresie 60.

— m. uchw. tajnie: rekurs przeciw rozwiązaniu 112.

— m. uchw. tajność posiedzeń 49

— — wnioski do zmiany statutu lub granic 42 g.

— m. uchw., w ogóle, cały §. 35.

— m. udziela zdania 38. — wyjaśnień 107. urlopów 35 u.

— m. ukonstytuuje się 113. OW 22

— upoważnia do podpisywania protokołu 50.

— m. uwalnia od służby 73. p.t. 28. 54.

— m. uzupełniona być musi 24.

— — wezwana do zarządzenia 111.

— — wybiera Pr. i Wicepr. 42 a.

OW. 25 i n. do kom. wyb OW. 15

— m. wydaje przepisy policyjne i oznaczają kary 36.

— m. wykonywa kontrolę 40. 100.

— m. wykonywa prawa patronatu i prezentę 42 d. 96. i n.

- Rada m. wyrokuje ostatecznie o suspendowaniu 28.
- m. wyrokuje w razie uchybień rachunkowych 80.
- m. zaaniedbaje obowiązki 110
- — zastrzega swojej decyzji 35. 40.
- m. zatwierdza nadzwyczajne wydatki niepreliminowane 81.
- m. zezwala na odpisanie na leżytości 35 *n.* — na urlop 35 *u.* na złożenie urzędu 28.
- Radcy Magistratu pokrewieństwo 72.
- Radni nie biorą udziału w obradach 46. 97—99.
- podpisują akt wyboru Prez. OW. 33. — dokumenta 55
- uznani za występujących 28.
- wnoszą na głosowanie tajne 48.
- żądają zwołań R. 44. tajności posiedzenia 49.
- p. t. Prawa Radnych.
- Radnym być może OW. 9. nie może 28 OW. 10 11. 26. i s. 80 i *n.*
- Rady m. czynność przy wyborach 113. OW. 15. 15 22. 23 25 26. 28 29 31—33.
- m. prawa przy wyborach wykonywa Prezydent 112.
- m. prawa ograniczone w sprawach wyznaniowych 97.
- m. uchwała musi być w gminie ogłoszoną 93.
- m. uchwały potrzebujące przyzwolenia Wydz. kr. lub ustawy kr. 103 104. p. t. pod Ustawy i pod Wydział.
- Redaktorowie OW. 1 *g.*
- Referenci 70.
- Regulamin 51. 114 — wyborczy OW. 23.
- Reklamacje OW. 13. — przeciw wyborom 23.
- Rekurs do ministerium 108 112. OW. 23.
- p. t. Odwołanie się.
- Religijne, naukowe, dobroczynne cele odrębne 96 i *n.*
- Remuneracye p. Nagrody, p. t. Emolumenta.
- Rewizya kas p. Skontrolowanie Rezerwistów niepowołani wybierają OW. 2.
- Rok administracyjny 79.
- Rozdawnictwo miejsc naukowych i stypend. 42 *d.*
- Rozdział, rozłączenie gm. C. 4.
- Rozkład dodatków 87. 92. 105.
- Rozpisanie wyborów OW. 14. 23 26 [OW. 23.
- Rozpoznawanie aktu wyborów
- Rozprawy, rozstrzyganie, w sprawach przynależności C 36 39 40.
- Rozstrzyga reklamacje OW. 13.
- rekursa 39. 105. 109. OW. 13.
- wątpliwości przy głosowaniu OW. 20.
- ostatecznie o ważności wyborów OW. 23.
- Rozstrzygnięcie co do zawieszonych uchwał 56.
- w innych kwestyach C. 37.
- Rozwiązanie R. m. 112
- Rozwódki C. 11. 20. 37.
- Ruski język uwzględniony 32
- Sankcya karna p. Kary.
- Sejmowi przedkłada Wydział krajowy uchwały Rady 104.
- Sekcye 43. 53.
- Sieroty C. 6. 18. 19 21. p. t. Zakłady.
- Skład komisji reklam OW. 13.
- komisji wyborczej OW. 15.
- Skontrolowanie p. Kasy.
- Skrutynium p. Obliczanie p. t. Większość.
- Sługi m. 35 *r, s, t, u.* 54. 72. 74. OW. 2. 10. — kościelne i obrzędowe 98. 99.
- Specyalne tytuły prawne nienaruszalne 18 64. 78. 83. 85. 95.
- Spis członków gm. 17. — wyborców 42 *c.* OW. 12. 13 23.
- wyborców chrześc. OW. 24.

- Spis p. t. Lista.
 Spółki przemysłowe OW. 1-4. 6. 7.
 Spór z gminą przeszkodą OW. 10.
 Spory stron C. 37. p. t. Jednanie.
 Spostrzeżenia czł. gm. nad budżetem i rachunkami 80.
 Spowinowacenie przeszkodą 46, 61, 72.
 Sprawdzanie wyborów OW. 23.
 Sprawy specjalne chrześcian i żydów 96—99, OW. 24. 32.
 — ubogich C. 22—31, p. t. Zakłady
 Sprostowanie spisu wyb. OW. 13
 Stałe zamieszkali C. 4.
 Stałymi urzędnikami są 72. — ich wydalenie 73.
 Starozakonni p. Izraelici, Sprawy.
 Stowarzyszenia uczestnikami gm. 3. — wybierają i głosują OW. 1-4, 6.
 Stypendya 98, 99. — ich rozdawnictwo 42 d.
 Stwierdzenie aktu wyboru Prezydenta OW. 33.
 Suspendowanie z urzędu 28. — płacy 54.
 Swojak, Swojski p. Przynależny.
 Swojszczyzna p. Przynależność.
 Szeregowcy nie głosują OW. 2.
 Szkoły 50 l, 35 r, 42 e, — co do wyborów OW. 1 h.
 — konkurencyja do nich 95, 98, 99.
 Szkontrowanie p. Kasy.
 Szupasowanie p. Odsyłanie.
 Ścisłejszy wybór OW. 21. 29.
 Środki zaradcze na koszt gm. 110
 Świadcstwo przynależności C. 32—35.
 Tajne głosowanie 48, OW. 28. — posiedzenia 49.
 — — po rozwiązaniu Rady 112.
 Taksy p. Oplaty.
 Termin do powzięcia p o n o w n y c h uchwał 56 — powtórnych uchwał 35 b, d, 42 g. 86.
 — do przedłożenia budżetu i rachunków 80.
 Termin do robienia uwag o podwyższeniu podatków 93.
 — przyjęcia wyboru 22.
 — reklamacyjny OW. 13. — przeciw wyborom OW. 23.
 — rozpisania wyborów OW. 14.
 — wyborów po rozwiąz. 112, uzupełniających OW. 23, 24.
 — rozstrzygnięcia o zawieszeniu uchwały 56.
 — sporządzenia pierwszego inwentarza 75.
 — wezwania do wyboru Prezydentów i Delegatów OW. 26.
 — wnoszenia rekursu 105, p. t. Odwołanie się.
 — wyjednania przyzwolenia R. 81.
 — zawiadomienia Władzy 56. 58.
 — — Wydziału kr. 108.
 — zgromadzeń wyb. OW. 13.
 — zwołania nadzwyczajnego posiedzenia 44.
 — zwołania Rady 44, 56. p. t. Czas.
 Trwanie mandatu, urzędow. 23.
 — przeskód w prawie wybierania i obieralności OW. 3, 11, i str. 80. i n. — w urzędowaniu 28.
 — wystawienia budżetu i rach. po przejrzeniu 80.
 — wystawienia list wyborczych OW. 13.
 Tymczasowe załatwianie spraw 111, 112, 114.
 Tytuł prawny do głosowania (w liście wyb.) OW. 12.
 Tytuły prawne istniejące uwzględnione 78. 95. p. t. Specyalne.
 Ubodzy 12, 16, 30 i, 37, OW. 2, C. 1, 22—31.
 Uchwały R. Władzy rząd. udzielane 56, 58, 107.
 Uczestnictwo w pożytkach z dobra 78, 84.
 — w kradzieży i tp. str. 85. 86.
 Uczestnicy gm. kto są 3, C. 6, 9.
 Udział w czynach karygodnych o ile pozbawia praw p. str. 85 i n.

- Udzielanie Władzy zdania 38.
— uchwał 104. — wyjaśnień 107.
- Ugody zawiera R. 35 i.
- Ukonstytuowanie się Rady 113, OW. 22.
- Unieważnienie wyborów OW. 23.
- Upadłość (konkurs) przeszkoda w obieralności OW. 11.
- Upoważnienie do głosowania p. Pełnomocnik.
- Uprawnieni w kilku gminach do wybierania OW. 4.
- Uprawnienie do głosowania p. Prawo. Wybory.
- Urlopy 35 u.
- Urzędnicy m. 35 r, s, t, u. 54. 63. 72. 73 — m. i in. niewybieralni OW. 10. — — i inni wybierają OW. 1 f. — wolni od dodatków do podatków 91.
- Urzędników oznaki służbowe 74. — przynależność C. 10
- Urzędowanie Deleg. i Prez. za czyną się 23.
- Urzędy m. 62—74.
- Ustawy krajowej potrzeba do nakładania wyższych dodatków 89. — do innych opłat 90. 103. 104. — do zmiany statutu 42.
- Ustne głosowanie OW. 18. 19.
- Usunięcie z urzędu 28. 35 r. 54. 106. OW. 11. i str. 87 i dal.
- Utrata mandatu OW. 26. 28. — obywatelstwa 8. 9. 10. 42 b. — urzędu Prez. pierwsz. Wicepr. i delegata 28.
- prawa wybierania i obieralności OW. 3. 11. i str. 80 i n. — przynależności C. 15—17. 49
- Uwag wnoszenie p. Termin, p. t. Udzielanie.
- Uwagi nad budżetem lub pod wyższeniem podatków uwzględnione 80. 93
- Uwalnianie od obowiązku zwrotu zaliczek i od uchybień rachunkowych 35 n. — od opłat 6. od służby lub urzędu 35 r. 73.
- Uwolnieni od dodatków do podatków bezpośrednich 91.
- Uwolnienie od służby 73. p. t. Suspendowanie, Usunięcie.
- Uznanie ważności wyborów OW. 23. 25.
- Uzupełnienie list wyborczych p. Spis, Lista. — wyborów OW. 23. 24.
- Użytkowanie dobra gminy 78. — pod względem wyznań 96 i n.
- Walne zgromadzenie 43. 44.
- Warunki zastępstwa OW. 8.
- Ważność posiedzeń co do przewodnictwa 47. — co do liczby członków p. Komplet. — uchwał Magistratu 63. — Rady 35 b. 42 g. 45. 48. — w sprawach wyznań 97. p. t. Powtórnej uchwały. — wyborów uznana 113. OW. 21. 22.
- Wątpliwości co do osoby głosującego OW. 17. — inne OW. 20. — co do przynależności C. 3. 4. 12. 18—21. 40. 43. 46.
- Wcielenie do gm. C. 3. 4.
- Wdowy co do przynależności C. 11. 20. — co do wyborów OW. 4.
- Wezwanie do wyboru Prezydentów i delegatów OW. 26.
- Wice-Prezydent pierwszy 21. 23. 24. 27. 28. 44. 47. 63. 74. 106. 112. — jego płaca 26. — jego wybór OW. 26. 31—33. — jeśli nie chrześcijanin OW. 32. — przysięga 25. — zastępuje Prezydenta 53. — drugi 63. 74. — mianuje go Rada 72.
- Wiek potrzebny Radn. OW. 9.
- Większość głosów potrzebna 35. 48. 67. OW. 21. 28. 29. 31. — głosów potrzebna przy wyb. Prezydenta OW. 28.
- Wikaryusze OW. 1 d.

- Władza administracyjna upoważnienia do głosowania za Kraj, Państwo etc. OW. 5.
- dyscyplinarna przysłuża 54.
  - — nad Prezydentami 106.
  - naczelną polityczną krajową, jej urzędnicy nie obieralni OW. 10.
  - naczelną polit. ma postępować z oszczędnością 110. 111.
  - nacz. polit. rozstrzyga co do uchwał wstrzyman. 56. — odwołania się w razie naruszenia ustaw 109. — w sprawie pobytu w gm. 16 — w sprawach kar. 68 — Zażalenia przeciw Prez. i Mag. 39. 109.
  - unieważnia wybór OW. 23.
  - ustanawia inny organ do zastąpienia usuniętego Prez. 111.
  - — rozwiązanej Rady 112.
  - wykonywa nadzór 102. 107.
  - zakazuje wykonanie uchw. 108
  - zapytaną być winna przy zmianie granic 2
  - zarządza środki zaradcze 110.
  - zawiadamia Wydz. kr. 108.
  - zawiadomioną być ma o wyborach OW. 14. — Prezydenta OW. 33
  - zawiadomioną być ma w razie epidemii itp. 58.
  - żąda udzielenia sobie uchwał i wyjaśnień 107.
  - rządowa bezpiecz., jej urzędnicy nieobieralni OW. 10.
  - co do przynależności do gm. C. 4. 36. 39—42.
  - sądowa C. 38.
- Własność odrębna, wyłączna 96 i następne.
- Własnowolności nie mający głosują OW. 4. — dokąd przynależą C. 12;
- Włóczęgi (nieswojaki, przybłądy) C. 18—20. 46.
- Wniosek upada w razie równości głosów 48.
- Wnoszenie reklamacji, rekursów, zażaleń patrz pod tymi wyrazami.
- Wojskowi niższych stopni nie głosują OW. 2.
- Wojskowych prawo wybierania OW. 1 i — przynależność C. 14. 19. 27.
- Wolność głosowania OW. 16. 18. — obrad 49. — od opłaty C. 33.
- Wsparcie obcych ubogich C. 28.
- Współposiadacze mają jeden głos OW. 7.
- Wstęp do Rady daje poświadczenie wyboru 113.
- Wstrzymanie wykonania 56. 107. 108.
- Wybieralności przeszkody OW. 10. 11. pozbawiają urzędu 28.
- Wybór mężów zaufania do jednania stron 42 g.
- między dwoma OW. 29. p. t.
- Powtórne głosowanie.
- nowej Rady 113.
  - Prezydenta 42. — Wiceprez. i delegatów 42 a, 113. OW. 25. 26 i n. i 31.
  - Prezydenta nieważny OW. 30.
  - przewodniczącego dla Rady admin. chrześc. OW. 32.
  - przyjęty 113.
- Wyborców spisy 42 c. OW. 12 13. p. t. Spisy i Lista.
- Wyborów rozpoznanie, sprawdzenie, unieważnienie, uzupełnienie OW. 23—25.
- Wybory. głosowanie przy nich tajne 48. OW. 28.
- uzupełniające 24. 97. OW. 21. 23. 24.
  - w razie rozwiązania R. 112.
- Wychowanie ubogich C. 24.
- Wydalenie publiczności 49. p. t. Uwolnienie.
- Wydatki nieprzewidziane 81. — odrębne 86. 96. i n. — zwyczajne 82—85.

- Wydatków zwrot 26. C. 23. 27. 28. 29. 38. 39. 43.
- Wydział krajowy konkmituje uchwały R. do Sejmu 104.
- kr. pozwala na dodatki do podatków 89. — na nierówny ich rozkład 92.
- rozstrzyga rekurs 73. 105. 109.
- uwiadomić o rozstrzygnięciu co do wstrzymania uchwały 56
- wykonywa nadzór nad gm. 102
- Władzę dyscyplinarną nad Prezydentem 106.
- zatwierdza 35 b.
- zawiadomiony być ma 108. 110 112. — o wyborach OW. 14. 33.
- żąda udzielenia zdania 38.
- Wydziały p. Sekeye.
- Wydzierżawianie 35 g. 55.
- Wyjaśnieni żąda Władza kraj., udziela Rada m. 107.
- Wyjątki co do opłat 91.
- przy głosowaniu OW. 4. 8.
- — co do obieralności OW. 10.
11. co do pr. wybierania OW. 2 3.
- Wykluczeni od prawa wybierania OW. 3. od obieraln. OW. 11. 26. p. t. str. 80 i n.
- Wykonanie uchwał 52. 53. 56 64
- uchw. wstrzymane 56. 107. 108.
- Wykonywanie kontroli 40. 42 c. e. 53. 70. 71. — co do spraw odrębnych wyznań 100. — nad gminą i R. m. 102. 107.
- Wykroczenia przeszkodą obieralności OW. 2. 11. i str. 80 i n.
- Wyłączeni od prawa wyb. OW. 2. — obieralności OW. 10.
- Wynagrodzenie 26. 35 s.
- szkód 62. C. 43.
- Wypadki nagłe 58. 60. 67. 81.
- Wyrobnicy 30 g. OW 2.
- Wysokość opłacanego podatku warunkiem wyb. OW. 1.
- Wyznaniowe sprawy 96. i n. i OW. 24. 32.
- Zaciąganie długów, pożyczek 35 b.
- Zagajenie wyborów OW. 16.
- Zakłady uczestnikami gm. 3. — ich zarząd 63. — inwentarz 75. 76. — specyalnie chrześc. lub żydowskie 96—99. nad niemi kontrola 102.
- dobroczynne 30 i. 37, 75. C. 22.
- i fundacye w ogóle 30 f. 35 r. 41 42 d. 63. 64. 75. 80.
- co do prawa wybierania OW. 1 f, h, 5.
- Zakonnicy o ile mają prawo wybierania OW. 1. p. t. Klasztory.
- Zakres działania gminy w ogóle 29—32.
- dz. Magistratu 63—67. 72. 73.
- — poruczony 60 63.
- — Prezydenta 52—62
- — przewodniczącego R. adm. chrześc. OW. 32.
- — R. m. 29—43. 72. 73. 102. 103. 107. 110.
- dz. R. co do wyznań 96—101.
- — — przekroczony 107—109. p. t. Delegáci, Magistrat, Prezydent, Wice-Prezydent, Rada, Władza, Wydział.
- Zaliczki daje 35 s. — ich zwrot 35 n. t.
- Załatwianie spraw 114. — tymczasowe 111. 112. 114.
- Zamieszkanie rozstrzyga co do przynależności C. 4.
- Zamknięcie głosowania OW. 20.
- czynności wyborczych OW. 22.
- Zaniedbanie obowiązku Radnego 28. — Rady 110 — Prezydenta 106. 111.
- obowiązku urzędu i służby 54. 62. 73.
- obowiązku pociąga za sobą suspendowanie lub usunięcie 28.
- Zaopatrzenie ubogich 37. C. 1. 22—31. 44.
- Zapis p. Legat.
- Zapisywanie głosów OW. 19. 28.

Zapomogi 35 s. 91.

Zarobnicy OW. 2.

Zarząd majątkiem gm. 30 a. 63.
64. 75—101.

Zastępstwo Prezydenta lub Wiceprez. 53.

— w głosowaniu OW. 4. 6 8.

Zatwierdzenia ces. wymaga 25.

— Rady 54. 60 ustęp 2. 81 ustęp ostatni.

— Sejmu 42 g.

— Wydz. kr. potrzeba 35 b. 89. 92.

Zatwierdzenie aktu wyb. Prez. OW. 33. p. t. Rada przyzwala i Władza.

Zawiadomienie o zawieszeniu uchwał 56.

— w razie epidemii 58.

— Władzy polit. i Wydziału kr. OW. 14.

Zawieszenie uchwał 56. 107. p. t. Suspendowanie.

Zażalenia rozstrzyga 109. p. t. Odwołanie się.

Zbrodniarze lub o to posadzeni OW. 2. 11. i str. 80 i n.

Zgromadzenia przedwyborcze OW. 13. ust. ost.

Zgromadzenie się Rad, bez zwołania 44.

Złożenie z urzędu p. Usunięcie.

Zmiana granic gm. 2.

— statutu 42 g.

— musić do robót ma prawo 58 C. 27.

Zwołanie R. 44.

Zwyczaj dotychczasowy 78. 85. 96. p. t. Tytuły specjalne.

Żebractwo p. Ubodzy.

Żołnierze p. Wojskowi.

Żony głosują przez mężów OW. 4. ich przynależność C. 11. 20. Żydzi p. Izraelici.

B. Abonament bez premii, jak dotąd wynosi:

Biorąc na raz jakichkolwiek nót w wartości do 6 złr. z prawem wymiany trzy razy na tydzień, płaci się miesięcznie 1 złr., półrocznie 5 złr., rocznie 9 złr. w. a.

Kaucy! składa się 2 złr. w a.

C. Życzący sobie brać większą ilość nót naraz (aż do kwoty 25 złr. po cenie sklepowej) płacą w każdym z powyżej wymienionych wypadków podwójną cenę abonamentu, co jednak przy abonamencie premiovym nadaje im prawo do wyboru na własność także podwójnej premii.

Kaucya w takim razie równa się połowie ceny sklepowej nót naraz wziętych.

Wszystkie inne warunki pozostają dawne, powszechnie znane.

 Zasoby do wyboru szan. abonujących przeznaczone pomnażają się codziennie najnowszymi utworami.

Księgarnia KAROLA WILDA we Lwowie

poleca swoją od pół wieku zaszczytnie znaną

C Z Y T E L N I E

która obejmuje przeszło 20.000 dzieł najrozmaitszej treści
w językach polskim, francuskim, niemieckim i angielskim.

Warunki abonamentu:

A. jeśli tylko jedno dzieło (1—4 tomów)

naraz wydane być ma,
miesięcznie zł. 1 w. a.
półrocznie   „   5   „   „
kaucya   „   3   „   „

B. Za dwa dzieła (do 6 tomów) naraz,

miesięcznie zł. 1 80 ct. w. a.
półrocznie   „   10   —   „   „   „
kaucya   „   6   —   „   „   „

C. Za więcej dzieł razem,

a) aż do 12 tomów naraz,

miesięcznie zł.   3 w. a.
półrocznie   „   15   „   „
kaucya   „   15   „   „

b) aż do 20 tomów naraz,

miesięcznie zł.   4 w. a.
półrocznie   „   20   „   „
rocznie   „   36   „   „
kaucya   „   25   „   „

Katalog dzieł francuskich kosztuje 60 centów.

„   „   niemieckich   „   80   „

Nowy w roku 1870 wydany katalog dzieł polskich
80 centów.